

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O OSKRBI Z ELEKTRIČNO ENERGIJO (ZOEE-A) (predlog za javno obravnavo, oktober 2024)

1. RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA IN VSEBINA

Zakon prenaša določbe Direktive (EU) 2024/1711 evropskega parlamenta in sveta z dne 13. junija 2024 o spremembi direktiv (EU) 2018/2001 in (EU) 2019/944 glede izboljšanja zasnove trga električne energije v Uniji, **ureja način izvajanja Uredbe (EU) 2024/1747** Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o spremembi uredb (EU) 2019/942 in (EU) 2019/943 glede izboljšanja zasnove trga električne energije v Uniji ter ureja še nekaj manjših sprememb oz. popravkov, nepovezanih z direktivo ali uredbo.

1. Pravica do souporabe energije (ZOEE člani 4/tč.77a, 12/5,6,7, 23a)

Prinaša odjemalcem pravico do souporabe energije na podlagi pogodbe. Doslej je bilo to mogoče le v okviru skupnosti, za katero je bila potrebna ustanovitev zadruga. Souporaba je mogoča na celotnem področju Slovenije. Souporaba se upošteva pri količini energije, ki jo dobavlja dobavitelj, na način, da se od odjema iz omrežja odšteje energija, ki jo odjemalec prejme po pogodbi o souporabi, za vsakih 15 minut posebej. Pri obračunu omrežnine in drugih dajatev, vezanih na omrežnino se upošteva dejanski izmerjen odjem iz omrežja. Operaterji morajo podatkovno omogočiti izvajanje souporabe. Pri sklepanju in upravljanju souporabe bo lahko odjemalcem pomagala tretja oseba.

2. Možnost prožne priključitve (ZOEE člani 4/tč.53a, 9/3, 139/1, 139a)

Če polna priključitev ni mogoča, se omogoči vsaj prožno priključitev s perspektivo čimprejše polne priključitve. Pogodba o prožni priključitvi pomeni sklop dogovorjenih pogojev za priključitev električne zmogljivosti na omrežje, ki vključuje pogoje za omejitev in nadzor dovajanja električne energije iz ali v omrežje. V slovenski zakonodaji je bila že mogoča in v praksi uporabljena, na primer pri priključitvi črpalne hidroelektrarne v Avčah.

3. Pravica odjemalcev do pogodbe s fiksno ceno (ZOEE člani 4/tč.68a, 17/1)

Prenaša obvezo dobaviteljev, da vedno ponujajo pogodbo s fiksno ceno, vsaj za eno leto. Podobno so že doslej imeli obvezo ponudbe z dinamično ceno. V krizi se je pokazalo, da so v času naraščanja cen dobavitelji nehali ponujati pogodbe s fiksno ceno, ponujali so jih le v času, ko so pričakovali enake ali padajoče cene. Dobavitelji morajo odjemalcem pojasniti tveganja v zvezi s pogodbami s fiksno in dinamično ceno, odjemalcem morajo izročiti tudi povzetek pogodbe v razvidni obliki ter v jasnem in jedrnatem jeziku. Ohranja se časovna omejitev pogodb s fiksno ceno za gospodinjske odjemalce na eno leto, kot oblika zaščite gospodinjskih odjemalcev.

4. Obvladovanje tveganja dobaviteljev (ZOEE člen 27a)

Prinaša obvezo dobaviteljev, da uporabljajo strategijo varovanja pred tveganji za pogodbe s fiksno ceno, smernice določi Agencija za energijo. V energetske krizi v zadnjih letih se je namreč izkazalo, da so krizo bolje prestali dobavitelji, ki so izvajali varovanje pred tveganji, kot dobavitelji brez takih varovanj, ki v krizi pogosto niso mogli več pokrivati svojih obveznosti, s prenehanjem dejavnosti ali stečajem pa so ogrožali oskrbo odjemalcev in stabilnost celotnega trga.

5. Zasilna oskrba v primeru propada dobavitelja (ZOEE člen 32, EZ-2 člen 161)

Spremembe in dopolnitve ZOEE - predlog za javno obravnavo (oktober 2024)

Je koncept, ki je v Sloveniji že uveljavljen in je v času krize dobro deloval. V primeru propada dobavitelja operater njegove odjemalce samodejno prenese na zasilnega dobavitelja, da ne ostanejo brez elektrike. Odjemalci imajo tako čas, da si izberejo novega dobavitelja. Bolj jasno se določa koncept določitve cene zasilne oskrbe: v normalnih razmerah mora biti cena višja od tržne, a ne več kot 25 %, da lahko trg normalno deluje. V razmerah povišanih cen pa mora cena zasilne oskrbe pokrivati nabavne stroške in je lahko višja.

Koncept se dopolnjuje s ciljem dosega večje odpornosti. Zasilni dobavitelj ostaja, a v primeru propada večjega dobavitelja ali več dobaviteljev hkrati se njihovi odjemalci razporedijo na vse preostale dobavitelje v sorazmerju z njihovim tržnim deležem. Podoben koncept je bil že uveden s sprejemom EZ-2, izvajal bi se z uredbo vlade. Ta del EZ-2 se črta (tj. se spremeni tako, da se nanaša le še na področje plina), v ZOEE pa je naloga razporeditve odjemalcev na dobavitelje naložena distribucijskemu operaterju, zaradi hitrejše in vnaprej znane izvedbe. Za tak primer je predvidena še možnost interventnega posojila dobaviteljem iz državnega proračuna.

6. Zaščita pred odklopi (ZOEE člen 27/9)

Odjemalce še dodatno ščiti pred odpovedjo pogodbe in s tem pred odklopom, v času obravnave pritožbe. Dopolnjuje se vrsta obstoječih obvez dobaviteljev, predvsem obveza dobavitelja, da odjemalca pred odpovedjo pogodbe seznaní z vsemi možnostmi: o alternativnem načrtu plačil, svetovanju o upravljanju dolgov ali morebitnem moratoriju, o možnosti podpisa pogodbe z novim dobaviteljem, možnosti zahteve zasilne oskrbe ali nujne oskrbe, o veljavni podpori socialnega skrbstva, možnost storitve energetskega pregleda, storitve energetskega svetovanja in podobno, ter pravice do sprotné informacije o porabi (v Sloveniji je to že izvedeno z naprednimi števci).

7. Dodatne naloge distribucijskega operaterja (ZOEE člen 69)

Objava jasne informacije o zmogljivostih, ki so na voljo za nove priključitve, in sicer z visoko prostorsko ločljivostjo, vključno z že zahtevanimi zmogljivostmi, in možnostjo prožne priključitve na preobremenjenih območjih. Posodobljeno vsake tri mesece, z merili za izračun zmogljivosti za nove priključitve. Redna informacija uporabnikom o trenutnem statusu njihove zahteve, v treh mesecih od vložitve. Obveza sprejema digitalnih dokumentov od uporabnikov.

8. Vključevanje elektro mobilnosti v elektroenergetsko omrežje (ZOEE člen 77/1)

Obveza elektrooperaterja za priključitev javno dostopnih in zasebnih polnilnih mest za električna vozila na elektroenergetsko omrežje je dopolnjena s funkcijami pametnega polnjenja in funkcijami dvosmernega polnjenja.

9. Naloge in pooblastila regulativnih organov (EZ-2 členi 35/6,tč.3 in 55/3,tč.3)

Dopolnjujejo se skladno s spremembami Uredbe 2019/943/EU in Direktive 2019/944/EU. Ker so ta pooblastila določena v EZ-2, sprememba ZOEE posega v EZ-2.

10. Dostop do cenovno dostopne energije med krizo (ZOEE členi 138a)

Če Svet EU sprejme sklep o krizi pri oskrbi z energijo, lahko vlada za čas veljavnosti navedenega sklepa z uredbo določi začasne ciljno usmerjene javne posege pri določanju cen za dobavo električne energije gospodinjstvom, malim poslovnim odjemalcem, malim in srednjim podjetjem, ki je lahko nižja od stroškovne cene. Za poslovne odjemalce regulirane cene veljajo za največ za 70 % pretekle porabe, za gospodinjstve največ do 80 % mediane porabe gospodinjstev, za energetske revne ali ranljive odjemalce lahko za celotno količino. Če je cena nižja od stroškovne, so dobavitelji upravičeni do nadomestila za dobavo pod stroškovno ceno na pregleden in nediskriminatoren način. Podobni ukrepi, ki so predvideni tudi v veljavni v EZ-2, ostajajo kot dodatna varovalka.

11. Programi za podporo zagotavljanju prožnosti brez fosilnih goriv (ZOEE člani 4/tč.67a, 44.a – 44.e)

Zaradi opuščanja fosilnih virov bi se lahko pojavile težave z zagotavljanjem prožne proizvodnje. Uredba 2024/1747/EU zato dopušča razmeroma zapleten postopek uvedbe podpor za zagotavljanje prožnosti. V ZOEE je prenesen na podoben način, kot je bil že doslej prenesen mehanizem za zagotavljanje proizvodnih zmogljivosti.

Agencija za energijo najpozneje do 17. 7. 2026, in nato vsaki dve leti, sprejme poročilo o ocenjenih potrebah po prožnosti za obdobje najmanj naslednjih petih do desetih let na nacionalni ravni, in sicer glede na potrebo po stroškovno učinkovitem doseganju varnosti in zanesljivosti oskrbe ter razogljičenju elektroenergetskega sistema, pri čemer upošteva povezovanje spremenljivih obnovljivih virov energije in različnih sektorjev, pa tudi povezanost trga električne energije, vključno s cilji medsebojne povezanosti in morebitno razpoložljivostjo čezmejne prožnosti. Vlada na podlagi predloga systemskega operaterja sprejme okvirni nacionalni cilj za zagotavljanje prožnosti brez fosilnih goriv, do sprejetja poročila Agencije lahko sprejme začasne okvirne nacionalne cilje. Systemski operater (SI) mora pred predložitvijo predloga pridobiti pozitivno mnenje agencije. Vlada lahko za odpravo težav v zvezi zagotavljanjem prožnosti brez fosilnih virov uvede program za podporo zagotavljanju prožnosti brez fosilnih goriv. Center za podpore v skladu sprejetim programom iz prejšnjega člena vsako leto objavi javni poziv za zbiranje ponudb za zagotavljanje prožnosti, na podlagi katerega se s preglednim, nediskriminatornim in konkurenčnim postopkom izberejo ponudniki. Center za podpore vodi register ponudnikov prožnosti. Sredstva za izvajanje mehanizma za zagotavljanje prožnosti se centru za podpore zagotavljajo s prispevkom končnih odjemalcev za program prožnosti in s pogodbenimi kaznimi, ki jih plačajo ponudniki prožnosti.

12. Namenska merilna naprava (ZOEE člani 4/tč.38a, 45/3,tč.f)

je naprava, povezana s sredstvom ali vgrajena v sredstvo, ki zagotavlja storitve prilagajanja odjema ali storitve za zagotavljanje prožnosti na trgu električne energije ali elektrooperaterjem. Systemski operater je odgovoren za izdelavo in objavo pravil in zahtev za postopek potrjevanja podatkov na namenski merilni napravi, v skladu z določili 3. odstavka 7b člena Uredbe EU 2019/943. Pri izdelavi pravil sodeluje z distribucijskim operaterjem. Pred objavo pravil pridobi pozitivno mnenje agencije

13. Uredba 2024/1747/EU prinaša vrsto novih določb, ki ne potrebujejo določitve načina izvajanja ali pa je zanje potrebno določiti kvečjemu kazen. To so:

1. delitev likvidnosti med trgi (neposredno zadeva SO in IOT, vse je regionalno, ni kazni)
2. produkt za izravnavo konic (neposredno zadeva SO, vse je določeno v uredbi, vir je omrežnina),
3. delovanje trgov (kazen za imenovanega organizatorja trga (IOT) v ZOEE čl. 157),
4. terminski trgi (kazen za systemskega operaterja v ZOEE čl. 157),
5. tarifna metodologija (neposredno zadeva Agencijo),
6. razdelitev prihodkov iz čezmejnih avkcij (neposredno zadeva Agencijo),
7. pogodbe o nakupu električne energije (se upošteva neposredno pri razpisih za OVE),
8. neposredni programi zaščite cen v obliki dvosmernih pogodb na razliko za naložbe (sheme pri nas uvaja ZSROVE),
9. mehanizem za zagotavljanje zmogljivosti (črtana je bila začasnost mehanizma, popravkov v ZOEE ni),
10. informacije systemskega operaterja o možnosti novih priključitev (kazen za systemskega operaterja v ZOEE čl. 157).

14. Popravki ZOEE, ki niso posledica direktive ali uredbe EU

1. popravek 72. člena ZOEE o podelitvi koncesije, tako da se uskladi z Zakonom o nekaterih koncesijskih pogodbah in z Direktivo 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o podeljevanju koncesijskih pogodb;

Spremembe in dopolnitve ZOEE - predlog za javno obravnavo (oktober 2024)

2. v 142. členu ZOEE je dodana obveza uporabnikov omrežja, da obvestijo elektrooperaterja o priključitvi ali odklopu naprav na interno instalacijo, ki so pomembne za delovanje distribucijskega sistema. Te naprave zajemajo najmanj fotovoltaične panele, hranilnike električne energije, toplotne črpalke za ogrevanje objekta, polnilnice za električna vozila in sisteme zasilnega napajanja v primeru izpada napetosti iz omrežja. Razmere v omrežju so se zaradi novih vrst naprav zelo zapletle, operater pa o teh napravah nima nobenega podatka;
3. v 71/2 členu ZOEE popravek definicije javnega značaja omrežja, tako da ima javni značaj vsak del omrežja, ki je potreben za napajanje več kot enega prevzemno-predajnega mesta (doslej več kot enega uporabnika sistema).

2. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o oskrbi z električno energijo (Uradni list RS, št. 127/21) se v 2. členu prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenaša Direktiva (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o skupnih pravilih notranjega trga električne energije in spremembi Direktive 2012/27/EU (UL L št. 158 z dne 14. 6. 2019, str. 125), zadnjič spremenjena z Direktivo (EU) 2024/1711 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o spremembi direktiv (EU) 2018/2001 in (EU) 2019/944 glede izboljšanja zasnove trga električne energije v Uniji (UL L, 2024/1711 z dne 26. 6. 2024) (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2019/944/EU).«.

V tretjem odstavku se druga alineja spremeni tako, da se glasi:

»- Uredbe (EU) 2019/943 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o notranjem trgu električne energije (UL L št. 158 z dne 14. 6. 2019, str. 54), zadnjič spremenjene z Uredbo (EU) 2024/1747 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o spremembi uredb (EU) 2019/942 in (EU) 2019/943 glede izboljšanja zasnove trga električne energije v Uniji (UL L, 2024/1747 z dne 26. 6. 2024) (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2019/943/EU);«.

2. člen

V 4. členu se 5. točka spremeni tako, da se glasi:

»5. »aktivni odjemalec« pomeni končnega odjemalca ali skupino končnih odjemalcev, ki delujejo skupaj ter ki porabljajo ali shranjujejo električno energijo, proizvedeno v lastnih objektih znotraj omejenih lokacij, ali samoproducedeno električno energijo ali električno energijo, ki je v skupni rabi v drugih objektih, ali ki prodajajo samoproducedeno električno energijo ali sodelujejo v programih prožnosti ali programih energetske učinkovitosti, če te dejavnosti niso njihova osnovna gospodarska ali poklicna dejavnost;«.

Za 18. točko se doda nova 18.a točka, ki se glasi:

»18.a »energetska revščina« pomeni energetske revščino, kot je opredeljena v členu 2, točka 52, Direktive (EU) 2023/1791 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2023 o energetske učinkovitosti in spremembi Uredbe (EU) 2023/955 (UL L št. 231 z dne 20. 9. 2023, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2023/1791/EU), zadnjič spremenjene z Direktivo (EU) 2024/1788 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o skupnih pravilih notranjega trga plina iz obnovljivih virov, zemeljskega plina in vodika, spremembi Direktive (EU) 2023/1791 in razveljavitvi Direktive 2009/73/ES (UL L št. 2024/1788 z dne 15. 7. 2024) (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2023/1791/EU);«.

20. točka se spremeni tako, da se glasi:

»20. »energija iz obnovljivih virov« pomeni energijo iz obnovljivih virov, kot je opredeljena v členu 2, točka 1, Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L št. 328 z dne 21. 12. 2018, str. 82), zadnjič spremenjena z Direktivo (EU) 2024/1711 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o spremembi o spremembi direktiv (EU) 2018/2001 in (EU) 2019/944 glede izboljšanja zasnove trga električne energije v Uniji (UL L št. 2024/1711 z dne 26. 6. 2024) (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2018/2001/EU);«.

28. točka se spremeni tako, da se glasi:

»28. »izravnalna energija« pomeni izravnalno energijo, kot je opredeljena v 11. točki 2. člena Uredbe 2019/943/EU;«.

Za 38. točko se doda nova 38.a točka, ki se glasi:

Spremembe in dopolnitve ZOEE - predlog za javno obravnavo (oktober 2024)

»38.a »namenska merilna naprava« pomeni napravo, povezano s sredstvom ali vgrajeno v sredstvo, ki zagotavlja storitve prilagajanja odjema ali storitve za zagotavljanje prožnosti na trgu električne energije ali operaterjem sistemov;«.

Za 53. točko se doda nova 53.a točka, ki se glasi:

»53.a »prožna obratovalna omejitev« pomeni sklop pogojev za priključitev električne zmogljivosti na omrežje, ki vključuje pogoje za omejitev in nadzor dovajanja električne energije v prenosno ali distribucijsko omrežje in njenega odvzema iz njega;«.

Za 67. točko se doda nova 67.a točka, ki se glasi:

»67.a »prožnost « pomeni sposobnost elektroenergetskega sistema, da se prilagodi spremenljivosti vzorcev proizvodnje in porabe ter razpoložljivosti omrežja v ustreznih časovnih okvirih trga;«.

Za 68. točko se doda nova 68.a točka, ki se glasi:

»68.a »pogodba o dobavi električne energije s fiksno ceno, sklenjena za določeno obdobje« pomeni pogodbo o dobavi električne energije med dobaviteljem in končnim odjemalcem, ki zagotavlja enake pogodbene pogoje, vključno s ceno, med celotnim trajanjem pogodbe, pri čemer lahko v okviru fiksne cene vključuje prožen element z na primer različno ceno v konicah in zunaj konic, in pri kateri so lahko spremembe v končnem računu samo rezultat elementov, ki jih ne določijo dobavitelji, kot so davki in dajatve;«.

Za 77. točko se doda nova 77.a točka, ki se glasi:

»77.a »souporaba energije« pomeni samooskrbo z energijo iz obnovljivih virov s strani aktivnih odjemalcev:

(a) ki jo sami proizvedejo ali shranjujejo na kraju samem ali izven njega v objektu, ki ga imajo v lasti, ali ga zakupijo ali najamejo v celoti ali deloma, ali

(b) do katere jim je pravico brezplačno ali za plačilo prenesel drug aktivni odjemalec;«.

Za 89. točko se doda nova 90. točka, ki se glasi:

»90. »zasilni dobavitelj« pomeni dobavitelja, imenovanega za prevzem dobave električne energije končnim odjemalcem, od dobavitelja, ki je prenehal delovati.«.

3. člen

V **9. členu** se v tretjem odstavku za besedo »omejitev« dodate vejica in besedilo »če gre za priključitev s prožno obratovalno omejitvijo«.

4. člen

V **12. členu** se v šestem odstavku za besedo »pripadnosti« doda besedilo »ter evidenco sporazumov iz devetega odstavka tega člena«.

Za sedmim odstavkom se dodata nova osmi in deveti odstavek, ki se glasita:

»(8) Uporabniki sistema imajo pravico do več kot ene merilne in obračunske točke v okviru posamezne priključne točke za njihov objekt. Stroški prve merilne točke se upoštevajo pri izračunu omrežnine, vsaka naslednja merilna točka se obračunava posamezno po ceniku, na katerega daje soglasje agencija.

(9) Za posamezno prevzemno-predajno mesto lahko uporabniki sistema hkrati sklenejo več sporazumov o souporabi energije, pri čemer se vsi sporazumi o souporabi evidentirajo pri pristojnem elektrooperaterju, vključno s pripadajočim deležem proizvodnje. Podrobnejša pravila o evidentiranju sporazumov o souporabi energije določi elektrooperater v sistemskih obratovalnih navodilih iz 136. člena tega zakona.«.

5. člen

V **15. členu** se v četrtem odstavku stavek »Dobavitelj mora končnim odjemalcem najmanj z objavo na svoji spletni strani zagotoviti pregledne informacije o veljavnih cenikih in tarifah ter splošno veljavnih pogojih v zvezi z dobavo električne energije.« nadomesti s stavkom »Dobavitelj mora pred sklenitvijo ali podaljšanjem kakršnekoli pogodbe izročiti odjemalcu povzetek glavnih pogodbenih pogojev v razvidni obliki ter v jasnem in jedrnatem jeziku. V tem povzetku morajo biti navedene pravice iz drugega, petega in šestega odstavka tega člena ter vključuje vsaj naslednje informacije:

- (a) skupno ceno in njeno razčlenitev;
- (b) obrazložitev, ali je cena fiksna, spremenljiva ali dinamična;
- (c) elektronski naslov dobavitelja in telefonsko številko za pomoč porabnikom ter
- (č) po potrebi informacije o enkratnih plačilih, posebnih ponudbah, dodatnih storitvah in popustih.«.

6. člen

V **16. členu** se v petem odstavku na koncu doda stavek, ki se glasi:

»Dobavitelji so pred odpovedjo pogodbe dolžni gospodinjske odjemalce brezplačno obvestiti o alternativnem načrtu plačil, svetovanju o upravljanju dolgov ali morebitnem moratoriju. Obvestiti jih morajo tudi o možnosti podpisa pogodbe z novim dobaviteljem, možnosti zahteve zasilne oskrbe iz 32. člena ali nujne oskrbe iz 33. člena tega zakona. Obvestilo mora vsebovati tudi veljavne podpore socialnega skrbitstva, s pomočjo katerih bi preprečili odklop, možnost storitve energetskega pregleda, storitve energetskega svetovanja, in podobno.«..

7. člen

V **17. členu** se naslov člena spremeni tako, da se glasi: »(pravica do pogodbe o dobavi električne energije s fiksno ceno in do pogodbe z dinamičnimi cenami električne energije)«.

Prvi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Vsak dobavitelj, ki ima sklenjene pogodbe o dobavi električne energije z več kot 100.000 končnimi odjemalci, mora ponujati pogodbe o dobavi električne energije s fiksno ceno, sklenjene za vsaj eno leto, ter pogodbe z dinamičnimi cenami električne energije. Vsak končni odjemalec, ki ima nameščen napredni števec, lahko zahteva sklenitev pogodbe z dinamičnimi cenami električne energije. Dobavitelj ne sme enostransko spremeniti pogojev pogodb o dobavi električne energije s fiksno ceno, sklenjenih za določeno obdobje, in takih pogodb odpovedati pred njihovo zapadlostjo.«.

V tretjem odstavku se besedilo »pogodb z dinamičnimi cenami« nadomesti z besedilom »različnih vrst pogodb o dobavi«.

Za šestim odstavkom se doda nov sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Dobavitelji končnim odjemalcem s pogodbami o dobavi električne energije s fiksno ceno, sklenjenimi za določeno obdobje ne smejo otežiti ali prepovedati sodelovanja pri storitvah prilagajanja odjema ali sodelovanja pri souporabi energije.«.

8. člen

za 23. členom se doda **novi 23.a** člen, ki se glasi:

»23.a člen (pravica do souporabe energije)

(1) Vsa gospodinjstva, mali poslovni odjemalci, mala in srednja podjetja ter javni organi, priključeni na omrežje v Slovenij, imajo pravico, da v okviru Slovenije kot aktivni odjemalci nediskriminatorno souporabljajo električno energijo na podlagi zasebnih dogovorov ali prek pravnega subjekta.

Spremembe in dopolnitve ZOEE - predlog za javno obravnavo (oktober 2024)

Sodelovanje pri souporabi energije ne sme biti primarna gospodarska ali poklicna dejavnost aktivnih odjemalcev, vključenih v souporabo energije.

(2) Aktivni odjemalci lahko za organizatorja souporabe energije imenujejo tretjo osebo za:

- (a) komuniciranje o dogovorih o souporabi energije, vključno z vidiki, povezanimi z veljavnimi tarifami in pristojbinami, davki ali dajatvami, z drugimi ustreznimi subjekti, kot so dobavitelji, agregatorji in elektrooperaterji;
- (b) zagotavljanje podpore pri upravljanju in uravnavanju prilagodljivih obremenitev za števecem ter porazdeljenih sredstev za proizvodnjo in shranjevanje energije iz obnovljivih virov, ki so del zadevnega dogovora o souporabi energije;
- (c) sklepanje pogodb in obračunavanje aktivnim odjemalcem, ki souporabljajo energijo;
- (d) namestitvev in obratovanje objekta za proizvodnjo ali skladiščenje energije iz obnovljivih virov, vključno z merjenjem in vzdrževanjem.

(3) Vsota moči proizvodnje in hrambe posamezne sodelujoče osebe je omejena na 6 MW. Organizator souporabe energije zagotavlja nediskriminatorne storitve ter pregledne cene, tarife in pogoje storitev. V zvezi s sklepanjem pogodb in obračunavanjem aktivnim odjemalcem, ki souporabljajo energijo, se uporabljajo **Error! Reference source not found..**, **Error! Reference source not found..** in **Error! Reference source not found..** člen tega zakona.

(4) Aktivni odjemalci, ki souporabljajo energijo, imajo naslednje pravice:

- (a) da se električna energija v skupni rabi, dovedena v omrežje, odšteje od njihove skupne izmerjene porabe v bilančnem obračunskem intervalu, rezultat se upošteva pri obračunu dobavljene energije. Pri prispevkih drugih dajatvah ter pri omrežnini se upošteva dejanski odjem oz. oddaja na obračunskem mestu. Pri omrežnini se ob tem upošteva dejanske stroške (skladno s četrnim odstavkom **Error! Reference source not found.**124. člena). Delež električne energije dovedene v omrežje, ki je v skupni rabi, in se prenaša na obračunsko točko drugega aktivnega odjemalca, se določi kot odstotek oddane energije. Odstotek je enak za vse obračunske intervale, razen če pride do spremembe pogodbe ali drugega pravnega akta, ki je osnova za souporabo energije.
- (b) da imajo koristi do vseh pravic in obveznosti porabnikov kot končni odjemalci v skladu s tem zakonom;
- (c) da jim ni treba izpolnjevati obveznosti dobaviteljev iz 15., 16. in 25. člena tega zakona, kadar si energijo iz obnovljivih virov delijo gospodinjstva z nameščeno zmogljivostjo do 10,8 kW za posamezna gospodinjstva in do 50 kW v večstanovanjskih stavbah, če souporaba poteka na podlagi kupoprodajne pogodbe za energijo;
- (d) da imajo dostop do neobveznih predlog pogodb s poštenimi in preglednimi pogoji za sporazume o souporabi energije, ki jih objavi Agencija;
- (e) da imajo v primeru spora, ki izhaja iz dogovora o souporabi energije, končni odjemalci dostop do zunajsodnega reševanja sporov z drugimi udeleženci sporazuma o souporabi energije v skladu s **Error! Reference source not found..** členom tega zakona;
- (f) da niso nepošteno in diskriminatorno obravnavani s strani svojih dobaviteljev ali drugih udeležencev na trgu;
- (g) da jih elektrooperater obvesti o možnosti sprememb trgovalnih območij v skladu s členom 14 Uredbe 2019/943/EU in o dejstvu, da je pravica do souporabe energije omejena v skladu s prvim odstavkom tega člena.

Spremembe in dopolnitve ZOEE - predlog za javno obravnavo (oktober 2024)

(5) Aktivni odjemalci morajo o dogovorih o souporabi energije in o vseh spremembah teh dogovorov uradno obvestiti elektrooperaterja, na katerega omrežje so priključeni, ter udeležence na trgu, vključno z vsemi svojimi dobavitelji, najmanj dva tedna pred začetkom izvajanja souporabe, bodisi neposredno, bodisi prek organizatorja souporabe energije.

(6) Distribucijski operater:

(a) vsaj enkrat mesečno v skladu s **Error! Reference source not found.** členom tega zakona spremlja, zbira in potrjuje podatke o merjenju, povezane s souporabo električne energije, ter o njih poročajo zadevnim končnim odjemalcem in udeležencem na trgu, v ta namen pa vzpostavijo ustrezne informacijske sisteme;

(b) zagotavlja ustrezne kontaktne točke za:

- registracijo dogovorov o souporabi energije;
- nudenje praktičnih informacij za souporabo energije;
- prejemanje informacij o ustreznih merilnih točkah, spremembah lokacije in udeležbe.

(7) Ranljivim odjemalcem in odjemalcem, ki živijo v energetske revščini, se dostop do programov souporabe energije zagotovi z ukrepi finančne podpore ali kvot za dodelitev proizvodnje. Podrobnejša pravila v zvezi tem izda minister, pristojen za energijo.

(8) V okviru projektov souporabe energije v lasti javnih organov se z ukrepi iz prejšnjega odstavka zagotovi, da je v povprečju električna energija v souporabi, dostopna državljanom, še posebej pa ranljivim odjemalcem in odjemalcem, ki živijo v energetske revščini, vsaj v višini 10 % energije v souporabi pri teh projektih.

(9) Država spodbuja uvedbo priključnih mini sončnih panelov z zmogljivostjo do 800 W v stavbah in na njih.

(10) Ta člen ne posega v pravico odjemalcev, da izberejo dobavitelja, v skladu s **Error! Reference source not found.** členom tega zakona.

(11) Odjemalci, vključeni v shemo samooskrbe z letnim netiranjem po 315.a členu Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo, 65/20, 158/20 – ZURE, 121/21 – ZSROVE, 172/21 – ZOEE, 204/21 – ZOP, 44/22 – ZOTDS in 38/24 – EZ-2) lahko sodelujejo v souporabi energije, pod pogoji iz točke c) četrtega odstavka tega člena.

(12) Distribucijski operater v sistemskih obratovalnih navodilih podrobneje predpiše način izvajanja določb tega člena.«.

9. člen

V **27. členu** se za osmim odstavkom doda nov deveti odstavek, ki se glasi:

»(9) Dobavitelj ne sme odpovedati pogodbe o dobavi iz razlogov, zaradi katerih so odjemalci vložili pritožbo, dokler obravnava pritožbe, v skladu s tem členom, ni zaključena. Določba ne velja za primere, ko odjemalec vloži pritožbo po prejemu odpovedi pogodbe zaradi neizpolnjevanja svojih obveznosti.«.

10. člen

Za 27. členom se doda **novi 27.a** člen, ki se glasi:

**»27.a člen
(obvladovanje tveganja dobaviteljev)**

Spremembe in dopolnitve ZOEE - predlog za javno obravnavo (oktober 2024)

- (1) Agencija sprejme smernice za omejitev tveganj, ki izvirajo iz sprememb na veleprodajnih trgih električne energije, ki bi lahko vplivala na ekonomsko vzdržnost pogodb o dobavi električne energije s fiksno ceno, sklenjenih za določeno obdobje, ki jih imajo dobavitelji sklenjene s končnimi odjemalci. Agencija mora pri snovanju smernic upoštevati dostop dobaviteljev do lastne proizvodnje električne energije in njihovo kapitalizacijo, njihovo izpostavljenost spremembam veleprodajnih tržnih cen, velikost dobavitelja in strukturo trga. V smernicah se po potrebi predvidi izvajanje stresnih testov. S smernicami agencija zagotovi, da dobavitelji:
 - a. vzpostavijo in izvajajo ustrezne strategije varovanja pred tveganji, da omejijo tveganje sprememb v oskrbi z električno energijo na veleprodajni ravni, ki bi vplivale na ekonomsko vzdržnost njihovih pogodb z odjemalci, hkrati pa ohranjajo likvidnost na kratkoročnih trgih in cenovne signale s teh trgov;
 - b. sprejmejo vse razumne ukrepe, da bi omejili svoje tveganje za neizvedbo dobave.
- (2) Dobaviteljeve strategije varovanja pred tveganji lahko vključujejo uporabo pogodb o nakupu električne energije, kakor je opredeljeno v členu 2, točka 77, Uredbe 2019/943/EU ali drugih ustreznih instrumentov, kot so termenske pogodbe. Če je trg za pogodbe o nakupu električne energije omogoča učinkovito konkurenco, lahko agencija zahteva, da se del dobaviteljeve izpostavljenosti tveganjem sprememb veleprodajnih cen električne energije krije s pogodbami o nakupu električne energije iz obnovljivih virov energije, ki ustrezajo trajanju izpostavljenosti tveganju na strani porabnikov.
- (3) Agencija si prizadeva zagotoviti, da so produkti za varovanje pred tveganjem dostopni tudi energetskim skupnostim državljanov in skupnostim na področju energije iz obnovljivih virov, ter v ta namen vzpostavi pogoje, ki to omogočajo.
- (4) Agencija nadzoruje izvrševanje določb iz prvega odstavka tega člena na način, ki ni obremenjujoč za dobavitelje in njihovo vsakodnevno poslovanje in tako, da ne izvaja posebnih pregledov pozicij ali strategij posameznih dobaviteljev. Podrobnejša pravila v zvezi z izvajanjem nadzora nad izvrševanjem določb iz prvega odstavka tega člena podrobneje opredeli agencija v smernicah.«.

11. člen

V 32. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Distribucijski operater mora samodejno in brez prestopnih rokov zagotoviti dobavo končnim odjemalcem, ki so priključeni na njegov sistem, če jim preneha veljavnost pogodbe o dobavi zaradi ukrepov, ki so posledica insolventnosti ali nelikvidnosti dobavitelja, ali če dobavitelj iz drugega razloga izgubi status člana bilančne sheme v skladu s predpisom, ki ureja delovanje trga z električno energijo, gospodinjskim in malim poslovnim odjemalcem pa tudi v primeru, ko pogodbo odpove dobavitelj, ki je odpovedal pogodbo o dobavi vsem ali skoraj vsem odjemalcem in mu ni prenehalo članstvo v bilančni shemi. O prenehanju veljavnosti pogodbe o dobavi in začetku izvajanja zasilne oskrbe mora distribucijski operater obvestiti odjemalca takoj po prejemu obvestila operaterja trga.«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Cena zasilne dobave električne energije iz prvega in drugega odstavka tega člena določi distribucijski operater v višini, ki pokriva ceno nabave električne energije ter dodatne stroške zagotavljanja in izvajanja zasilne oskrbe. Cena mora biti javno objavljena in višja od tržne cene za dobavo primerljivemu odjemalcu, ne sme pa je presegati več kot 25 %, razen v primeru, ko mora biti višja zaradi načela pokrivanja stroškov iz prejšnjega stavka. Pogoji zasilne oskrbe se natančneje določijo v sistemskih obratovalnih navodilih.«.

V petem odstavku se za besedilom »obvestiti o« doda besedilo »možnosti izbire novega dobavitelja,«.

Za petim odstavkom se dodajo novi šesti do deveti odstavek, ki se glasijo:

Spremembe in dopolnitve ZOEE - predlog za javno obravnavo (oktober 2024)

»(6) Distribucijski operater lahko za izvajanje zasilne oskrbe iz prvega dostavka tega člena izbere enega od dobaviteljev na trgu, ki je dovolj velik in katerega poslovanje je dovolj stabilno, da lahko poleg svojih odjemalcev dodatno prevzame vsaj petino vse dobave končnim odjemalcem v Sloveniji.

(7) V primeru, da propade osnovni zasilni dobavitelj ali zaradi razporeditve bremena na več dobaviteljev v primeru popada večjega dobavitelja ali več dobaviteljev hkrati, morajo vsi dobavitelji na trgu prevzeti del odjemalcev, ki so ostali brez dobavitelja. Za tak primer distribucijski operater v sistemskih obratovalnih navodilih določi način razporeditve odjemalcev na dobavitelje tako, da upošteva njihov tržni delež in strukturo odjemalcev. Ko pride do razporeditve, mora o njej distribucijski operater nemudoma obvestiti vse prerezane odjemalce in vse dobavitelje.

(8) V primeru iz prejšnjega odstavka in v zaostrenih razmerah na trgu lahko vlada iz državnega proračuna dobaviteljem izplača posojilo za nakup potrebne količine energije.

(9) V primeru, da je gospodinjstvo odjemalec, ki prejema električno energijo v skladu s tem členom, upravičen do dobave električne energije po ceni, ki je regulirana v skladu s tem zakonom, zakonom, ki ureja kontrolo cen blaga in storitev ali zakonom, ki ureja načela in ukrepe upravljanja energetske politike, mora zasilni dobavitelj takšnemu odjemalcu dobavljati energijo po regulirani ceni.«.

12. člen

Za 44. členom se dodajo novi 2. oddelek in novi členi 44.a do 44.e, ki se glasijo:

»**2. oddelek: Prožnost in program za podporo zagotavljanju prožnosti brez fosilnih goriv**

1. pododdelek: Okvirni nacionalni cilj in program za zagotavljanje prožnosti brez fosilnih goriv

44.a člen

(določanje nacionalnega cilja za zagotavljanje prožnosti brez fosilnih goriv)

Vlada sprejme okvirni nacionalni cilj za zagotavljanje prožnosti brez fosilnih goriv, skladno z 19f členom Uredbe 2019/943/EU. Do sprejetja poročila na podlagi člena 19e(1) Uredbe 2019/943/EU lahko, na predlog sistemskega operaterja, sprejme začasne okvirne nacionalne cilje za zagotavljanje prožnosti brez fosilnih goriv. Sistemski operater mora pred predložitvijo predloga pridobiti pozitivno mnenje agencije.

2. pododdelek: Program za podporo zagotavljanju prožnosti brez fosilnih goriv

44.b člen

(program za zagotavljanje proizvodnih zmogljivosti)

Kadar naložbe v zagotavljanje prožnosti brez fosilnih goriv ne zadostujejo za izpolnitev okvirnega nacionalnega cilja ali začasnih okvirnih nacionalnih ciljev, opredeljenih na podlagi prejšnjega odstavka, lahko vlada brez poseganja v člena 12 in 13 Uredbe 2019/943/EU sprejme program za podporo zagotavljanju prožnosti brez fosilnih goriv, ki ga sestavljajo plačila za razpoložljivo zmogljivost za zagotavljanje prožnosti brez fosilnih goriv, in ki temelji na načelih in pravilih iz 19g. in 19h. člena Uredbe 2019/943/EU.

3. pododdelek: Izvajanje konkurenčnega postopka za pridobivanje ponudb prožnosti

44.c člen

(konkurenčni postopek izbora ponudnikov proizvodnih zmogljivosti)

(1) Center za podpore v skladu sprejetim programom iz prejšnjega člena vsako leto objavi javni poziv za zbiranje ponudb za zagotavljanje prožnosti, na podlagi katerega se s preglednim, nediskriminatornim in konkurenčnim postopkom izberejo ponudniki.

(2) Postopek izbire ponudnikov se po roku iz poziva za oddajo ponudb lahko izvede, če je na podlagi števila in obsega prejetih ponudb različnih ponudnikov prožnosti zagotovljena konkurenčnost

Spremembe in dopolnitve ZOEE - predlog za javno obravnavo (oktober 2024)

na način, da doseže ciljni obseg prožnosti in niso izbrane ponudbe vseh ponudnikov. Nasprotno je treba najpozneje v roku enega meseca objaviti nov javni poziv za zbiranje ponudb prožnosti. Na podlagi ponovnega poziva se izvede izbira ponudnikov prožnosti ne glede na število ponudnikov in obseg ponujenih zmogljivosti.

- (3) Rezultate postopka izbire ponudnikov prožnosti objavi center za podpore na svoji spletni strani.
- (4) Pravila za imenovanje, delovanje in pristojnosti komisije centra za podpore za izbor ponudnikov prožnosti ter izvajanje konkurenčnega postopka izbora sprejme center za podpore pred prvim postopkom in po pridobitvi soglasja ministra, pristojnega za energijo.

44.č člen

(pogodba o zagotavljanju plačila za zmogljivosti)

(1) Center za podpore je dolžan najpozneje v 30 dneh po zaključenem postopku izbranim ponudnikom posredovati v podpis pogodbo, s katero se uredijo izvajanje plačila za zagotavljanje prožnosti in druga vprašanja medsebojnih razmerij v zvezi s tem (v nadaljnjem besedilu: pogodba o zagotavljanju plačila za zagotavljanje prožnosti). S pogodbo o zagotavljanju plačila za zagotavljanje prožnosti se urejajo tudi postopki obračunavanja pogodbene kazni v primeru, da ponudnik ne zagotovi pogodbenih prožnosti. Pogodbena kazen se določi v višini stroška systemskega operaterja zaradi neizpolnitve obveznosti ponudnika v obravnavanem obdobju.

(2) Če ponudnik prožnosti v enem mesecu, ko je pozvan k sklenitvi pogodbe o zagotavljanju plačila za zagotavljanje prožnosti, ne sklene pogodbe in tega ne stori niti v dodatnem roku, ki ne sme biti krajši od 15 dni, ni upravičen do sklenitve pogodbe. Za količino prožnosti, ki s tem izpade, se pripravi predlog pogodbe o zagotavljanju plačila za zagotavljanje prožnosti za prvega naslednjega ponudnika od ponudnikov, ki so izpadli iz izbora v prvem krogu, po vrstnem redu, kot ga je določila komisija centra za podpore.

(3) Center za podpore vodi register ponudnikov prožnosti. Center za podpore podatke o višini in prejemnikih plačil za zagotavljanje prožnosti objavi na svoji spletni strani.

44.d člen

(zagotavljanje podatkov za izvajanje pogodb o zagotavljanju plačila za zagotavljanje prožnosti)

Ponudniki prožnosti, ki so s centrom za podpore sklenili pogodbo o zagotavljanju plačila za prožnost, in elektrooperaterji, na katerih omrežje so ponudniki prožnosti priključeni, so centru za podpore na njegovo zahtevo dolžni posredovati podatke, ki jih potrebuje za izvajanje svojih nalog v okviru gospodarske javne službe po tem zakonu.

4. pododdelek: Zagotavljanje sredstev za izvajanje mehanizma zagotavljanja prožnosti

44.e člen

(prispevek za mehanizem za zagotavljanje prožnosti)

(1) Sredstva za izvajanje mehanizma za zagotavljanje prožnosti se centru za podpore zagotavljajo s prispevkom za program prožnosti in s pogodbenimi kaznimi, ki jih plačajo ponudniki prožnosti.

(2) Višina prispevka za izvajanje mehanizma za zagotavljanje prožnosti, ki ga plačuje vsak končni odjemalec za posamezno prevzemno-predajno mesto, je odvisna od moči in napetostne ravni prevzemno-predajnega mesta, kategorije odjemalca in namena uporabe energije.

(3) Višino prispevka iz prejšnjega odstavka določi vlada za obdobje enega leta tako, da sredstva, zadoščajo za pokritje predvidenih izdatkov iz petega odstavka v tem letu. Dokler vlada ne določi nove višine prispevkov za izvajanje mehanizma za zagotavljanje prožnosti, se uporablja njihova višina iz prejšnjega obdobja.

(4) Končni odjemalec plačuje prispevek za izvajanje programa za zagotavljanje prožnosti kot posebno postavko na mesečnem računu za omrežnino. Dobavitelji in elektrooperaterji, ki skupaj s

Spremembe in dopolnitve ZOEE - predlog za javno obravnavo (oktober 2024)

plačilom omrežnine prejmejo prispevek za izvajanje mehanizma za zagotavljanje prožnosti, ga morajo nemudoma in brezplačno prenesti v korist centra za podpore.

(5) Sredstva za izvajanje mehanizma za zagotavljanje prožnosti se uporabljajo za:

a) pokrivanje stroškov centra za podpore zaradi aktivnosti v zvezi izvajanjem nalog za program za zagotavljanje prožnosti;

b) zagotavljanje plačil po pogodbah o zagotavljanju plačila za zagotavljanje prožnosti.

(6) Višino sredstev za delovanje centra za podpore iz dela prispevka za izvajanje mehanizma za zagotavljanje prožnosti določi vlada na podlagi sprejetega letnega programa dela in finančnega načrta. Dokler vlada ne določi nove višine sredstev za delovanje centra za podpore, se uporabljajo sredstva v obsegu iz zadnjega obdobja, za katero je vlada določila višino sredstev.

(7) Vlada z uredbo podrobneje predpiše način določanja in obračunavanja prispevka za izvajanje programa za zagotavljanje prožnosti iz prvega odstavka tega člena.«.

13. člen

V 45. členu se v tretjem odstavku za točko e) doda nova točka f), ki se glasi:

»f) izdelavo in objavo pravil in zahtev za postopek potrjevanja podatkov na namenski merilni napravi, v skladu z določili 3. odstavka 7b člena Uredbe 2019/943/EU. Pri izdelavi pravil sodeluje z distribucijskim operaterjem. Pred objavo pravil pridobi pozitivno mnenje agencije.«.

14. člen

V 69. členu se v drugem odstavku 6. točka spremeni tako, da se glasi:

»6. zagotavljanje potrebnih podatkov uporabnikom sistema in dobaviteljem, da lahko učinkovito uporabljajo sistem, sklepajo pogodbe o dobavi in uveljavljajo pravico do priključitve, agregatorjem, da lahko učinkovito sklepajo in izvajajo pogodbe o agregiranju, ter uporabnikom s souporabo energije, da lahko sklepajo in izvajajo pogodbe o souporabi;«.

V trinajstem odstavku se za besedilom »vrst uporabnikov sistema,« doda besedilo: »vključno s skupnostmi na področju energije iz obnovljivih virov in energetskimi skupnostmi državljanov,«.

Za štirinajstim odstavkom se dodajo novi petnajsti do sedemnajsti odstavek, ki se glasijo:

»(15) Distribucijskih operater na pregleden način objavi jasne informacije o zmogljivostih, ki so na voljo za nove priključitve na njihovem območju delovanja, in sicer z visoko prostorsko ločljivostjo in ob spoštovanju javne varnosti in zaupnosti podatkov, vključno z zmogljivostmi, za katere se zahteva priključitev, in možnostjo prožne priključitve na preobremenjenih območjih. Objava vključuje informacije o merilih za izračun razpoložljive zmogljivosti za nove priključitve. Distribucijski operater te informacije redno posodablja vsaj vsake tri mesece.

(16) Distribucijskih operater uporabnikom sistema na pregleden način zagotovi jasne informacije o statusu in obravnavi njihovih zahtev za priključitev. Take informacije zagotovi v treh mesecih od predložitve zahteve. Kadar zahtevana priključitev ni niti odobrena niti trajno zavrnjena, operater distribucijskega sistema te informacije redno posodablja, v vsakem primeru vsaj vsake tri mesece.

(17) Distribucijski operater uporabnikom sistema omogoči, da zaprosijo za priključitev na omrežje in predložijo ustrezne dokumente izključno v digitalni obliki.«.

15. člen

V 71. členu se v drugem odstavku besedilo »uporabnika sistema« nadomesti z besedilom »prevzemno-predajnega mesta«.

16. člen

V **72. členu** se v drugem odstavku črta besedilo: »v skladu s tretjim oziroma četrtem odstavkom tega člena«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Koncesijsko pogodbo sklene vlada z gospodarsko družbo, ki izpolnjuje pogoje za notranjega izvajalca po prvem do petem odstavku 13. člena Zakona o nekaterih koncesijskih pogodbah (Uradni list RS, št. 9/19).

Četrty odstavek se črta.

Dosedanji peti odstavek postane četrti odstavek.

17. člen

V **77. členu** se v prvem odstavku v prvem stavku za besedo »vozila« doda besedilo: »s funkcijami pametnega polnjenja in funkcijami dvosmernega polnjenja v skladu s členom 20a Direktive 2018/2001/EU«.

18. člen

Za 138. členom se dodata **nova 138.a in 138.b** člena, ki se glasita:

»138.a člen

(začasni ciljno usmerjeni javni posegi pri določanju cen za dobavo električne energije)

(1) Kadar Svet sprejme izvedbeni sklep na podlagi prvega odstavka 66.a člena Direktive 2019/944/EU, in v njem zajame tudi Republiko Slovenijo, lahko vlada za čas veljavnosti navedenega sklepa z uredbo določi začasne ciljno usmerjene javne posege pri določanju cen za dobavo električne energije gospodinjstvom, malim poslovnim odjemalcem, malim in srednjim podjetjem, ki je lahko nižja od stroškovne cene. Taki javni posegi:

1. za male poslovne odjemalce, mikro, mala in srednja podjetja so omejeni na največ 70 % porabe upravičenca v istem obdobju prejšnjega leta in ohranjajo spodbudo za zmanjšanje povpraševanja;
2. cena, določena za gospodinjstve odjemalce, velja za največ do 80 % mediane porabe gospodinjstev in ohranja spodbudo za zmanjšanje povpraševanja. Za ranjive in energetsko revne odjemalce lahko vlada določi ceno za celotno porabo, brez omejitve iz te točke;
3. so v splošnem gospodarskem interesu in ne presegajo tistega, kar je potrebno za zagotovitev tega splošnega gospodarskega interesa;
4. so jasno opredeljeni, pregledni, nediskriminatorni in preverljivi;
5. elektroenergetskim podjetjem v Uniji zagotavljajo enakopraven dostop do odjemalcev;
6. so časovno omejeni in sorazmerni glede na upravičenca;
7. ne povzročajo dodatnih stroškov za udeležence na trgu na diskriminatoren način;
8. spremljati jih mora sveženj ukrepov za doseganje učinkovite konkurence in metodologija za ocenjevanje napredka v zvezi s temi ukrepi;
9. določiti jih je treba z metodologijo, ki zagotavlja nediskriminatorno obravnavo dobaviteljev;
10. zasnovani so tako, da je negativni vpliv na veleprodajni trg električne energije minimalen;

Spremembe in dopolnitve ZOEE - predlog za javno obravnavo (oktober 2024)

11. zagotovijo, da imajo vsi upravičenci pri takem javnem posegu možnost, da izberejo ponudbe na konkurenčnem trgu in so vsaj enkrat na četrletje neposredno obveščeni o razpoložljivih ponudbah in prihrankih na konkurenčnem trgu, zlasti o pogodbah z dinamičnimi cenami električne energije, ter zagotovijo, da jim je na voljo pomoč pri prehodu na tržno ponudbo;
12. ne vodijo v neposredno navzkrižno subvencioniranje med odjemalci, ki se jim energija dobavlja po prostih tržnih cenah, in tistimi, ki se jim dobavlja po reguliranih dobavnih cenah;
13. so zasnovani tako, da je negativno drobljenje notranjega trga minimalno.

(2) Poleg pogojev iz prejšnjega odstavka morajo biti izpolnjeni tudi naslednji pogoji:

- (a) med dobavitelji ni diskriminacije;
- (b) če je cena nižja od stroškovne, so dobavitelji upravičeni do nadomestila za dobavo pod stroškovno ceno na pregleden in nediskriminatoren način;
- (c) vsi dobavitelji so na isti podlagi upravičeni do predložitve ponudb za ceno dobave električne energije, ki je pod stroškovno ceno;
- (d) predlagani ukrepi ne izkrivljajo notranjega trga električne energije.

(3) Vlada z uredbo predpiše način določitve nadomestila in drugega ukrepa z učinkom nadomestila, pogoje in merila za upravičenost do nadomestila, način izplačila nadomestila, organ, ki nadomestilo izplačuje, in vir sredstev, pri čemer zagotovi, da se kot vir sredstev uporabijo tudi zbrani presežni prihodki, ki izvirajo iz neposrednih programov zaščite cen.

138.b člen **(produkt za izravnavo konic)**

Kadar Svet sprejme izvedbeni sklep na podlagi prvega odstavka 66.a člena Direktive 2019/944/EU, in v njem zajame tudi Republiko Slovenijo, lahko vlada sprejme sklep, s katerim od systemskega operaterja zahteva da predlaga naročilo produktov za izravnavo konic, da se doseže zmanjšanje povpraševanja po električni energiji v času konic. Operater po prejemu sklepa izvede postopek iz člena 7a Uredbe 2019/943/EU.«.

19. člen

V **139. členu** se v prvem odstavku:

- besedilo »šteje za mnenje« nadomesti z besedilom »upoštevajo pri izdaji mnenja«,
- v tretji alineji beseda »in« nadomesti z vejico,
- v četrti alineji na koncu doda beseda »in«,
- za četrto alinejo doda nova peta alineja, ki se glasi: »- načela za določanje prožnih obratovalnih omejitev«.

V enaindvajsetem odstavku se za besedo »omrežnine« dodata vejica in besedilo »vključno z omrežnino za priključno moč«.

20. člen

Za 139. členom se doda **novi 139.a člen**, ki se glasi:

»139.a člen **(soglasje za priključitev v primeru prožne obratovalne omejitve)**

Spremembe in dopolnitve ZOEE - predlog za javno obravnavo (oktober 2024)

(1) Elektrooperater v sistemskih obratovalnih navodilih iz **Error! Reference source not found.** člena tega zakona določi pravila, po katerih določa prožne obratovalne omejitve ob izdaji soglasja za priključitev, kjer običajna priključitev ni mogoča, zlasti na področjih, na katerih je razpoložljivost omrežnih zmogljivosti za nove priključitve omejena ali pa je sploh ni, kar distribucijski operater objavi v skladu s 15. odstavkom **Error! Reference source not found.** člena tega zakona, sistemski operater pa v skladu s členom 50(4a), prvi pododstavek, Uredbe 2019/943/EU. Načela omogočajo, da:

- (a) priključitve s prožnimi obratovalnimi omejitvami praviloma ne povzročajo zamud pri replitvi omrežja na opredeljenih območjih;
- (b) se, potem ko je omrežje razvito, na podlagi določenih meril zagotovi prehod s prožne obratovalne omejitve na fiksno obratovalno omejitev;
- (c) se na območjih, na katerih po mnenju elektrooperaterja razvoj omrežja ni najučinkovitejša rešitev, kadar je ustrezno, prožne obratovalne omejitve omogočijo kot trajna rešitev, tudi za shranjevanje energije;
- (d) se določi maksimalno zagotovljeno dovajanje električne energije v omrežje oziroma njen odvzem iz njega ter dodatne prožne zmogljivosti za dovajanje in odvzem, ki se lahko priključijo in se razlikujejo po časovnih blokih skozi vse leto;
- (e) se določi trajanje soglasja s prožno obratovalno omejitvijo in pričakovani datum za izdajo soglasja za celotno zahtevano fiksno zmogljivost;
- (f) je pogoj za priklop na omrežje, da ima uporabnik sistema nameščen sistem za nadzor električne energije, ki ga je certificiral pooblaščen izdajatelj certifikatov.

(2) Način obračuna omrežnine v primeru prožne priključitve določi agencija.

21. člen

V 141. členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Imetnik soglasja za priključitev ali v njegovem imenu uporabnik sistema je dolžan operaterja pisno ali elektronsko obvestiti o priključitvi ali odklopu naprav na interno instalacijo, ki so pomembne za delovanje distribucijskega sistema. Te naprave zajemajo najmanj fotovoltaične panele, hranilnike električne energije, toplotne črpalke za ogrevanje objekta, polnilnice za električna vozila in sisteme zasilnega napajanja v primeru izpada napetosti iz omrežja. Distribucijski operater v evidenci uporabnikov vzpostavi evidenco podatkov o moči in vrsti priključenih naprav.«.

Dosedanji tretji do peti odstavek postanejo četrti do šesti odstavek.

22. člen

V 143. členu se v tretjem odstavku za besedo »dobave« doda ta vejica in besedilo »kot tudi agregatorje, partnerje pri sporazumu o souporabi energije in predstavnike energetske skupnosti državljanov ali OVE skupnosti«.

Za enajstim odstavkom se dodata nova dvanajsti in trinajsti odstavek, ki se glasita:

»(12) Operater mora v primeru odklopa odpovedati tudi pripadajoči delež souporabe energije ali skupnosti na odklopljenem mestu, ga prerazporediti na ostale in jih o tem obvestiti.

(13) Operaterji gospodinjstvom odjemalcem v obvestilu iz prvega odstavka tega člena zagotovijo ustrezne informacije o ukrepih, s katerimi se lahko izognejo odklopu. Ti ukrepi so predvsem podpis pogodbe z novim dobaviteljem, zahteva zasilne oskrbe iz 32. člena ali nujne oskrbe iz 33. člena tega zakona. Obvestilo mora vsebovati tudi veljavne podpore socialnega skrbstva, s pomočjo katerih bi preprečili odklop, možnosti energetske pregledov, storitve energetskega svetovanja, in podobno.«.

23. člen

V **156. členu** se v prvem odstavku za prvo alinejo doda nova druga alineja, ki se glasi:

»- ne ponuja pogodb o dobavi električne energije s fiksno ceno, sklenjene za vsaj eno leto in pogodb z dinamičnimi cenami električne energije (prvi odstavek 17. člena tega zakona);

Dosedanje druga do peta alineja postanejo tretja do šesta alineja.

24. člen

V **157. členu** se v prvem odstavku za tretjo alinejo doda nova četrta alineja, ki se glasi:

»- enostransko spremeni pogoje pogodb o dobavi električne energije s fiksno ceno, sklenjenih za določeno obdobje ali take pogodbe odpove pred njihovo zapadlostjo, v nasprotju s prvim odstavkom 17. člena tega zakona;«.

Dosedanje četrta do osma alineja postanejo peta do deveta alineja.

Za dosedanje osmo alinejo, ki postane deveta alineja, se doda nova deseta alineja, ki se glasi:

»- ne vzpostavi ali ne izvaja strategije varovanja pred tveganji, skladnimi s smernicami iz prvega odstavka 27.a člena tega zakona;«.

Dosedanje deveta do petnajsta alineja postanejo enajsta do osemnajsta alineja.

Za dosedanje šestnajsto alinejo, li postane osemnajsta alineja, se dodajo nove devetnajsta do triindvajseta alineja, ki se glasijo:

»- kot imenovani operater trga ne deluje v skladu z določili prvega odstavka 8. člena Uredbe 2019/943/EU o trgovanju čim bliže realnemu času ali v skladu z določili 3. odstavka 8. člena Uredbe 2019/943/EU o velikosti produktov za trgovanje na trgih za dan vnaprej in znotraj dneva, z najmanjšo velikostjo ponudb 100kW ali manj;

- kot sistemski operater ne izdaja dolgoročnih pravic do prenosa dolgoročnih pravice do prenosa ali pa ima na voljo enakovredne ukrepe, v skladu z 9. členom Uredbe 2019/943/EU;

- kot sistemski operater ali distribucijski operater ne predloži podatkov in analiz iz 3. odstavka 19e člena Uredbe 2019/943/EU;

- kot sistemski operater ne objavi na pregleden način informacij o zmogljivostih, ki so na voljo za nove priključitve na njihovih območjih obratovanja, ali jih ne posodablja, kot določa prvi pododstavek 4a odstavka 50. člena Uredbe 2019/943/EU;

- kot sistemski operater ne zagotovi uporabnikom sistema jasne informacije o stanju in obravnavi njihovih zahtev za priključitev, kot določa drugi pododstavek 4a odstavka 50. člena Uredbe 2019/943/EU.«.

25. člen

V **159. členu** se v prvem odstavku za prvo alinejo doda nova druga alineja, ki se glasi:

»- kot dobavitelj ne izroči odjemalcem povzetka glavnih pogodbenih pogojev, skladno določili četrtega odstavka 15. člena tega zakona;«.

Dosedanje druga do enajsta alineja postanejo tretja do dvanajsta alineja.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

26. člen

(pogodba o uporabi sistema)

Če uporabnik sistema ob uveljavitvi tega zakona nima sklenjene pogodbe o dostopu oz. pogodbe o uporabi sistema v pisni ali elektronski obliki, se šteje, da ima sklenjeno pogodbo o uporabi sistema za nedoločen čas, skladno s 11. členom tega zakona, distribucijski operater pa jo je dolžan skleniti v pisni ali elektronski obliki na zahtevo končnega odjemalca ali ob prvi spremembi pogodbe.

27. člen

(rok za izdajo smernic za omejitev tveganja dobaviteljev)

Agencija izda smernice za omejitev tveganja dobaviteljev iz prvega odstavka 27.a člena tega zakona najpozneje šest mesecev po sprejemu tega zakona

28. člen

(razveljavitev in podaljšanje uporabe 34. člena ZOEE o energetske revščini)

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati 34. člen spremenjenega Zakona o oskrbi z električno energijo, ki se še naprej uporablja do uveljavitve zakona, ki ureja učinkovito rabo energije, s katerim se bo uredilo področje energetske revščine.

29. člen

(rok za izdajo pravil za postopek potrjevanja podatkov na namenski merilni napravi)

Sistemski operater izda pravila za postopek potrjevanja podatkov na namenski merilni napravi iz točke f) tretjega odstavka 45. člena tega zakona v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

30. člen

(rok za uskladitev sistemskih obratovalnih navodil z načeli za določanje prožnih obratovalnih omejitev)

Sistemski operater uskladi sistemska obratovalna navodila z načeli za določanje prožnih obratovalnih omejitev iz prvega odstavka 139. člena tega zakona v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

31. člen

(uskladitev Energetskega zakona EZ-2)

(1) V Energetskem zakonu (Uradni list RS, št. 38/24) se v šestem odstavku 35. člena črta besedilo 3. točke in se nadomesti z besedilom: »uskladi skupni nadzor nad subjekti, ki opravljajo funkcije na regionalni in EU ravni, zlasti ENTSO za električno energijo, telo EU ODS in enotna platforma za dodeljevanje, vzpostavljena v skladu z Uredbo Komisije 2016/1719/EU;«.

(2) V tretjem odstavku 55. člena se:

- črta besedilo 3. točke in se nadomesti z besedilom: »spremljati odpravo neupravičenih ovir in omejitev za razvoj porabe samoproducirane električne energije, souporabo energije ter skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov in energetske skupnosti državljanov, med drugim ovir in omejitev, ki preprečujejo priključitev prožne porazdeljene proizvodnje energije v razumnem roku;«;

- za 7. točko doda nova 8. točka, ki se glasi: »nadzira dobavitelje pri vzpostavljanju in izvajanju strategij varovanja pred tveganji iz 27.a člena Zakona o oskrbi z električno energijo;«.

(3) V 161. členu se:

- naslov spremeni tako, da se glasi: »(prenos odjemalcev plina drugemu dobavitelju)«

- besedilo člena spremeni tako, da se glasi: »Vlada lahko v primerih, ko se dobavitelj plina umakne s trga ali ga s trga izloči operater prenosnega sistema, in bi tak umik ali izločitev povzročil resna tveganja za motnje v oskrbi odjemalcev dobavitelja, dotedanje odjemalce dodeli enemu ali več novim dobaviteljem plina od preostalih dobaviteljev, ki delujejo na trgu.«.

32. člen
(uveljavitev zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

3. OBRAZLOŽITVE

Spremembe v členu 4 (Pomen izrazov)

Pomeni izrazov so spremenjeni in dopolnjeni, kot je določeno v **Direktivi (EU) 2024/1711 z dne 13. junija 2024 o spremembi direktiv (EU) 2018/2001 in (EU) 2019/944 glede izboljšanja zasnove trga električne energije v Uniji, v členu 2, točka (1), delno pa tudi zaradi izvajanja Uredbe (EU) 2024/1747, ki spreminja Uredbo EU 2019/943**.

Pomen »**aktivnega odjemalca**« ima nekoliko drugačno dikcijo in dodano souporabo energije.

Pomen »**energetske revščine**« po novem navaja pomen, kot je opredeljen v členu 2, točka 1, Direktive (EU) 2018/2001. Tam je določeno naslednje: *„energetska revščina“ pomeni pomanjkanje dostopa gospodinjstva do osnovnih energetske storitev, ki zagotavljajo osnovno raven življenja in zdravja ter dostojne standarde zanj – vključno z ustreznim ogrevanjem, toplo vodo, hlajenjem, razsvetljavo in energijo za pogon gospodinjskih aparatov –, glede na ustrezne nacionalne okoliščine, obstoječo nacionalno socialno politiko in druge zadevne nacionalne politike, ter je posledica kombinacije različnih dejavnikov, vključno s cenovno nedostopnostjo, nezadostnim razpoložljivim prihodkom, visokimi izdatki za energijo in slabo energetske učinkovitostjo gospodinjstev;*

Pomen »**energije iz obnovljivih virov**« navaja pomen, kot je opredeljen v členu 2, točka 1, Direktive (EU) 2018/2001. Tam je določeno: *„energija iz obnovljivih virov“ pomeni energijo iz obnovljivih nefosilnih virov, namreč vetrno, sončno (sončni toplotni in sončni fotovoltaični viri) in geotermalno energijo, osmotsko energijo, energijo okolice, energijo plimovanja, valovanja in drugo energijo oceanov, vodno energijo, ter iz biomase, deponijskega plina, plina, pridobljenega z napravami za čiščenje odplak, in bioplina.*

»**Namenska merilna naprava**« je opredeljena zaradi nove točke f) v tretjem odstavku 45. člena ZOEE, ki je dodana zaradi izvajanja 3. odstavka 6b člena Uredbe 2019/943/EU.

»**Prožna obratovalna omejitev**« je prenos pojma iz direktive, člen »sporazum o prožni priključitvi«. Ker smo v Sloveniji zaradi poenostavitve postopkov že pred leti črtali pogodbo o priključitvi kot obvezni del postopka priključitve, ne uvajamo pojma »sporazum (oz. pogodba) o prožni priključitvi«, ker takšne pogodbe naša zakonodaja več ne pozna. Določa pa soglasje za priključitev in posledično pogodbo o uporabi sistema, katere vsebina se ujema z vsebino soglasja. Soglasje pa v Sloveniji že dolgo ne določa le maksimalne moč odjema (oz. oddaje), ampak lahko določa tudi »druge obratovalne omejitve«, kar je že doslej omogočalo to, kar direktiva imenuje »prožna priključitev«. Primer je črpalna hidroelektrarna Avče.

»**Prožnost**« je nov pojem, povezan z izvajanjem **Uredbe 2024/1747/EU**, ki je v **uredbo (EU) 2019/943** vnesla nove člene od 19 e do 19 h o programih za zagotavljanje prožnosti brez fosilnih goriv, ki jih v ZOEE prenašamo z novimi členi od 44a do 44e.

»**Pogodba o dobavi električne energije s fiksno ceno, sklenjena za določeno obdobje**« je nov pojem, ki ga uvaja direktiva, povezan z novo pravico odjemalcev, ki je v ZOEE prenesena predvsem s spremembami v členu 17.

»**Souporaba energije**« je nov pojem, ki ga uvaja direktiva, povezan z novo pravico odjemalcev, ki jo v ZOEE prenaša nov člen 23a, povezan je tudi s spremembami 6. točke drugega odstavka 69. člena in z novim, 12. odstavkom v 143. členu.

»**Zasilni dobavitelj**« je nov pojem, ki ga uvaja direktiva, ki pa je v ZOEE obstajal že prej členu 32, ki govori o zasilni oskrbi.

Spremembe zaradi prenosa Direktive 2024/1711/EU, ki spreminja Direktivo EU 2019/944/EU

Spremembe zaradi 2. točke 2. člena direktive (**Prosta izbira dobavitelja**), se prenašajo v 12/5 členu ZOEE in v novih dveh odstavkih 12/6 in 12/7.

Sprememba direktive v točki 2 prinaša dve spremembi:

- pravico odjemalcev do sporazuma oz. več sporazumov o souporabi energije, ki je sicer glavna tema točke 5 direktive in se prenaša v novem 9. odstavku 12. člena ZOEE. Poleg tega je v 6. odstavku elektrooperaterjem naložena še evidenca sporazumov o souporabi energije, ki je sicer bolj natančno določena v novem 23.a členu ZOEE, in
- izrecno pravico odjemalcev do več kot ene merilne in obračunske točke, ki se prenaša v novem 8. odstavku 12. člena ZOEE. Takšna pravica je sicer implicitno obstajala že v obstoječi verziji direktive in ZOEE, zaradi pravice do več hkratnih pogodb o dobavi za eno prevzemno predajno mesto. Če potek porabe po obeh pogodbah ni enak, je v takem primeru potrebno imeti več kot eno merilno mesto. Nova je tudi določba o stroških merilnih mest (števecv): prvi se ne zaračunava individualno, ampak je že zaračunan v omrežnini. Naslednji se obračunajo individualno, saj ta dodatni strošek ne bi bilo pravično razdeliti na vse odjemalce. Direktiva v uvodu način razporeditve stroškov prepušča državam, je pa tak način zaračunavanja skladen s splošnimi načeli o omrežnini: pravičnost, odraščanje stroškov, ...

Spremembe so namerno zapisane v dveh novih odstavkih, saj je za izvedbo obeh novih pravic potrebno dopolniti tudi nekatere podzakonske akte, zaradi česar že direktiva za določbe 2. in 5. točke določa daljši čas prenosa, do 17. 7. 2026. Ločene roke bo določila tudi prehodna določba predlaganega zakona. Ločeni odstavki omogočajo, da se prehodna določba nanaša le na novo vsebino.

Spremembe zaradi 3. točke 2. člena direktive (Sporazumi o prožni priključitvi**), ki prinaša nov člen direktive 6a, se prenaša v 9/3, 139/1 in v novem 139a členu ZOEE.**

V 4. členu je nov pojem »prožna obratovalna omejitev«, ki je prenos pojma iz direktive »sporazum o prožni priključitvi«. Ker smo v Sloveniji zaradi poenostavitve postopkov že pred leti črtali pogodbo o priključitvi kot obvezni del postopka priključitve, ne uvajamo pojma »sporazum (oz. pogodba) o prožni priključitvi«, ker takšne pogodbe naša zakonodaja več ne pozna. Določa pa soglasje za priključitev in posledično pogodbo o uporabi omrežja, katere vsebina se ujema z vsebino soglasja. Soglasje pa v Sloveniji že dolgo ne določa le maksimalno moč odjema (oz. oddaje), ampak lahko določa tudi »druge obratovalne omejitve«, kar je že doslej omogočalo to, kar direktiva imenuje »prožna priključitev«. Primer je črpalna elektrarna Avče

O priključitvi je v ZOEE govora v uvodnem delu kjer je do 12. člena na kratko opisan celoten sistem. Priključitev je v tem uvodnem delu omenjena v 9. členu, kjer je dosedanjemu besedilu, kjer že imamo pojem »druga obratovalna omejitev« dodan pojem »priključitev s prožno obratovalno omejitvijo«.

V nadaljevanju je vsakemu od področij, ki so kratko opisana v uvodnih 12 členih, posvečeno svoje poglavje s podrobnejšimi določbami. O priključevanju govori tako oddelek »Priključevanje na sistem in možnost odklopa uporabnika«, ki obsega člene od 139 do 148. V prvem odstavku 139. člena je tako med naloge elektrooperaterja dodana izdelava načel za določanje prožnih obratovalnih omejitev, ki jih operater zapiše v sistemska obratovalna navodila.

Dodan je nov 139.a člen, kjer so prenesene podrobnejše določbe direktive o prožnem priključevanju. Izdelava pravil prožne priključitve je naložena elektrooperaterju kot del sistemskih obratovalnih navodil. Gre za tehnična pravila, ki so po vsebini primerna za operaterja. Na sistemska obratovalna navodila agencija in ministrstvo, pristojno za energijo, izdala soglasje. Dodana je določba, ki agenciji nalaga določitev načina zaračunavanja omrežne v primeru prožne priključitve.

Spremembe in dopolnitve ZOEE - predlog za javno obravnavo (oktober 2024)

Spremembe zaradi 4. točke 2. člena direktive (Pravica do pogodbe o dobavi električne energije s fiksno ceno, sklenjeno za določeno obdobje), ki spreminja 11. člen direktive, se prenaša s 15/4, 17/1, 17/3, 17/7, 157, 156 in 159/6 členom ZOEE.

Ta sprememba prenaša obvezo dobaviteljev, da vedno ponujajo pogodbo s fiksno ceno, vsaj za eno leto. Podobno so že doslej imeli obvezo ponudbe z dinamično ceno. V energetske krizi v zadnjih letih se je pokazalo, da so v času naraščanja cen dobavitelji nehali ponujati pogodbe s fiksno ceno, ponujali so jih le v času, ko so pričakovali enake ali padajoče cene. Dobavitelji morajo odjemalcem pojasniti tveganja v zvezi s pogodbami s fiksno in dinamično ceno, odjemalcem morajo izročiti tudi povzetek pogodbe v razvidni obliki ter v jasnem in jedrnatem jeziku. Ohranja se časovna omejitev pogodb s fiksno ceno za gospodinjstve odjemalce na eno leto, kot posebna oblika zaščite gospodinjstev odjemalcev v Sloveniji.

Vsebina se prenaša v 15. in 17. členu ZOEE ter v kazenskih členih.

V 4. členu je dodan nov pojem 68.a, »**pogodba o dobavi električne energije s fiksno ceno, sklenjena za določeno obdobje**«, ki pomeni pogodbo o dobavi električne energije med dobaviteljem in končnim odjemalcem, ki zagotavlja enake pogodbene pogoje, vključno s ceno, med celotnim trajanjem pogodbe, pri čemer lahko v okviru fiksne cene vključuje prožen element z na primer različno ceno v konicah in zunaj konic, in pri kateri so lahko spremembe v končnem računu samo rezultat elementov, ki jih ne določijo dobavitelji, kot so davki in dajatve.

V 4. odstavku 15. člena ZOEE se dodajajo določbe o povzetku glavnih pogodbениh pogojev, ki jih mora dobavitelj izročiti odjemalcu. Kazni sta določeni v 156. členu (težji prekrški) in 159. členu (lažji prekrški).

V prvem odstavku 17. člena, ki je doslej govoril le o obvezni ponudbi pogodb o dobavi z dinamično ceno, se dodaja še obveza ponudbe pogodb s fiksno ceno. Ustrezno je dopolnjen 3. odstavek in dodan novi 7. odstavek. Kazen je v 157. členu (prekrški).

Možnost odstopanja od te obveze, ki jo daje direktiva, ni uporabljena, saj se za Slovenijo ta možnost nirealna, zaradi meje 200.000 odjemalcev, ki v Sloveniji lahko pomeni največjega dobavitelja in zaradi odsotnosti realne možnosti, da bo tak dobavitelj ponujal le dinamične pogodbe.

Obveza za sprejem ustreznih ukrepov, v primeru da so odpustnine v skladu s členom 12(3) direktive nedopustne je že predpisna v členu 18/5 ZOEE, kazen je v 159/5 ZOEE.

Spremembe zaradi 5. točke 2. člena direktive (Pravica do souporabe energije), se prenaša v členu 23.a, 69/2, tč.6 in 143/12 členu ZOEE.

Pomen izraza »souporaba energije« je določen v novi 77.a točki 4. člena ZOEE. Sicer pa je vsebina točke 5 direktive prenesena v novem **23.a členu** ZOEE. Tudi za 5 točko velja daljši rok za prenos, do 17. julija 2026.

77.a »**souporaba energije**« pomeni samooskrbo z energijo iz **obnovljivih virov** s strani aktivnih odjemalcev:

(a) ki jo sami proizvedejo **ali shranjujejo** na kraju samem ali izven njega v objektu, ki ga imajo v **lasti**, ali ga **zakupijo** ali **najamejo** v celoti ali deloma, ali

(b) do katere jim je pravico brezplačno ali **za plačilo** prenesel drug aktivni odjemalec

Člen daje večini odjemalcev (izjema so velike družbe) pravico do souporabe energije. Direktiva kot največje področje, v katerem je mogoča souporaba, določa »isto trgovalno območje«. Omejitve souporabe na manjša področja v Sloveniji ni smiselna, tudi energetske ali OVE skupnosti, ki so v slovenki zakonodaji že dopuščene, lahko delujejo v okviru celotne Slovenije.

V praksi to pomeni, aktivni odjemalec z instalirano fotovoltaike ali drugim OVE virom ali shranjevalnikom, energijo, ki jo oddaja v omrežje (kadar jo oddaja!) v celoti ali delno prenese na enega ali več gospodinjstev odjemalcev. V praksi mora operater na podlagi registracije sporazuma o souporabi pri

Spremembe in dopolnitve ZOEE - predlog za javno obravnavo (oktober 2024)

vseh vpletenih mestih vzpostaviti dve obračunski točki. Pri prevzemno-predajnem mestu, ki oddaja v omrežje, razdeli oddajo (ne pa tudi odjema!) na druga (morda tudi na samo oddajno) sodelujoča prevzemno-predajna mesta, za vsakih 15 minut posebej, skladno z dogovorjenim ključem delitve. Na obračunskih prevzemno-predajnih mestih, ki energijo prejemajo, od izmerjene vrednosti odjema za vsakih 15 minut posebej odšteje pripadajoč delež oddane energije iz oddajne obračunske točke. Na to količino, sešteto za celo mesec, se obračuna trošarina in DDV. Na ločenih obračunskih točkah se obračuna omrežnina, skladno z meritvami na merilnem mestu, brez upoštevanja souporabe energije. Na to količino, sešteto za cel mesec, se obračunajo še prispevki oz. druge dajatve (ki se obračunajo na količino prevzete EE iz omrežja) in DDV. Operater to operacijo omogoči v svojem obračunskem sistemu. V praksi se lahko na vseh vpletenih mestih pokaže tudi negativen odjem (oz. oddaja), če pripadajoča oddana energija po velikosti presega trenutni odjem.

Souporaba lahko temelji na prodajni pogodbi za energijo, z določeno ceno. Če gre za negospodinjkega odjemalca, mora pri takšni prodaji izpolnjevati obveznosti dobaviteljev iz 15, 18 in 25. člena ZOEE. Če pa energijo prodaja gospodinjki odjemalec iz enostanovanjske stavbe z zmogljivostjo do 10,8 kW (do 50 kW v večstanovanjskih stavbah), lahko ta prodaja teče brez izpolnjevanja teh obvez. V obeh primerih gre le za del obvez dobavitelja, koncept prevzemanja bilančne odgovornosti ni niti izvedljiv niti potreben, ravno tako ni potrebno imeti pravice do več souporab hkrati.

Lahko je temelj souporabe tudi skupna naložba v proizvodno napravo ali shranjevalnik, kar lahko temelji na pogodbi ali preko pravnega subjekta v skupni lasti. V takem primeru ne gre za prodajo energije in tudi v primeru, ko so vpletene gospodarske družbe, obvez dobavitelja ni potrebno izpolniti. Podobno je v primeru najema.

Energijo lahko souporablja skoraj vsi odjemalci, razen velikih, a le kot aktivni odjemalci, ne pa kot osebe, ki jim je souporaba primarna gospodarska ali poklicna dejavnost.

Namesto nerazumljive omejitve v zvezi s 6 MW iz 15.a člena direktive je uporabljena omejitev iz 23. točke preambule direktive. Omejitev velja za vsoto moči vseh proizvodnih naprav in shranjevalnikov ene osebe, ki sodeluje v souporabi.

V členu je tudi omejitev načina določanja souporabljene energije na najenostavnejši koncept: odstotek oddane energije, ki se spremeni le, če se spremeni pravna podlaga za souporabo. Ključa za delitev oddane energije je lahko precej bolj kompleksen, vezan npr. na odjem prejemnikov energije, spremenljiv po času, nelinearno odvisen od velikosti oddaje in podobno. Za začetek je določen najbolj enostaven koncept, ki ne zahteva dodatnih števcov.

Ker so na prenosno omrežje priključeni le veliki odjemalci, so naloge elektrooperaterja iz direktive v ZOEE omejene na distribucijskega operaterja.

Sodelujoči končni odjemalci ne potrebujejo dodatnih števcov, obračunska točka oddane energije se lahko izvede z enim števcem, saj beleži oddano energijo ločeno od prejete. Potrebujejo pa ločene obračunske točke za obračun energije in obračun omrežnine.

Pri sklepanju sporazumov o souporabi energije lahko sodeluje tudi tretja oseba, ki souporabo pomaga organizirati. Pri tem mora ta tretja oseba pri sklepanju pogodb in pri zaračunavanju svojih storitev in pri mogočem zaračunavanju energije upoštevati določila 15. člena ZOEE o pogodbenih pravicah končnih odjemalcev, 18. člena ZOEE o menjavi dobavitelje ali agregatorjev oz. v tem primeru, tretje osebe, ki pomaga organizirati souporabo, in 25. člena ZOEE o računih in informacijah na računu.

Odjemalci, ki imajo sklenjen sporazum o souporabi energije, imajo lahko vsak svojega dobavitelja. Vedno lahko dobavitelja tudi zamenjajo. Dobavitelji in drug akterji na trgu v svojih pogodbenih določbah ne smejo nepošteno in diskriminatorno obravnavati odjemalcev pri sklepanju in izvajanju pogodb o souporabi energije. To na primer ne pomeni, da odjemalcem, ki se odpovedo možnosti souporabe, ne smejo ponuditi ugodnejših pogojev, a tak način prodaje ne sme biti nepošten. Souporaba ima dejansko vpliv na poslovanje dobaviteljev, predvsem zaradi obvladovanj tveganja in zaradi večje zapletenosti napovedovanja odjema in proizvodnje za odjemna mesta v bilanci dobavitelja.

Delitev trgovalnega območja v Sloveniji na več območij je zelo malo verjetna. Če pa bi se zgodilo združenje trgovalnega območja, na primer s Hrvaško, je souporaba na celotnem območju mogoča le,

Spremembe in dopolnitve ZOEE - predlog za javno obravnavo (oktober 2024)

če je enako dopuščeno tudi s hrvaško zakonodajo. Zato se v ZOEE kot območje sodelovanja ne omenja trgovalnega območja, ampak le Slovenijo. Opozorilo v točki (g) četrtega odstavka 23.a člena lahko ostane, da je prenos direktive izveden.

Distribucijski operater mora informacijsko podpreti izvajanje souporabe energije. Skladno s tem mora dopolniti SONDSEE, kjer predvidi vse dogodke na odjemnem mestu, povezane s souporabo energije. Rok v bo prehodnih členih, direktiva dopušča prenos določbe do 17. julija 2026.

Tudi rok za določitev ukrepov finančne podpore ali kvot, za energetske revne odjemalce, da se jim zagotovi dostop do souporabe energije, ki ga izda minister, pristojen za energijo, je do 17. julija 2026.

Spremembe zaradi 6. točke 2. člena direktive (Obvladovanje tveganja dobaviteljev), ki prinaša nov člen direktive 18a, se prenaša v novem členu ZOEE 27.a, s kaznijo v 157. členu.

Člen prinaša obvezo dobaviteljev, da uporabljajo strategijo varovanja pred tveganji za pogodbe s fiksno ceno, smernice določi Agencija za energijo. V energetske krizi v zadnjih letih se je namreč izkazalo, da so krizo bolje prestali dobavitelji, ki so izvajali varovanje pred tveganji, kot dobavitelji brez takih varovanj, ki v krizi pogosto niso mogli več pokrivati svojih obveznosti, s prenehanjem dejavnosti ali stečajem so ogrožali oskrbo odjemalcev in stabilnost celotnega trga.

Pri varovanju tveganj se lahko uporabijo terminski trgi ali pogodbe o nakupu električne energije, tudi iz OVE.

Spremembe zaradi 7. točke 2. člena direktive (Osnovna oskrba), ki spreminja 27. člen direktive, v ZOEE niso potrebne, ker je vsebina že obstoji v 32. členu in v poglavju o priključevanju .

V direktivi se je neobvezna možnost vzpostavitve osnovne oskrbe spremenila v obvezno. Ker je Slovenija že doslej to možnost uzakonila (32. člen ZOEE – zasilna oskrba in 9/2 in 139. člen – priključevanje uporabnikov), spremembe ZOEE niso potrebne.

Spremembe zaradi 8. točke 2. člena direktive (Zasilni dobavitelj), ki prinaša novi 27.a člen direktive, v ZOEE spremembe niso potrebne, ker vsebina že obstoji v 32. členu. Kljub temu je predlaganih nekaj sprememb 32. člena, zaradi izkušenj v zadnji cenovni krizi. Predlagana pa je tudi sprememba 161. člena EZ-2.

Predlagane so dopolnitve 32. člena o zasilni oskrbi, in sicer na podlagi izkušenj iz cenovne krize let 2021 in 2022.

Zasilna oskrba v primeru propada dobavitelja (ZOEE čl. 32, EZ-2 čl. 161) je koncept, ki je v Sloveniji že uveljavljen in je v času krize, ko je propadlo nekaj dobaviteljev tudi v Sloveniji, dobro deloval. V primeru propada dobavitelja operater njegove odjemalce samodejno prenese na zasilnega dobavitelja, da ne ostanejo brez elektrike. Odjemalci imajo tako čas, da si izberejo novega dobavitelja.

Na podlagi izkušenj iz 2021 in 2022 se bolj jasno določa že v pretekli krizi uporabljeni koncept določitve cene zasilne oskrbe: v normalnih razmerah mora biti cena višja od tržne, a ne več kot 25 %, da lahko trg normalno deluje. V takih razmerah je se koncept zasilne oskrbe uporablja kot osnovna oskrba.

V razmerah povišanih cen pa mora cena zasilne oskrbe pokrivati nabavne stroške in je lahko višja od omejitve iz prejšnjega odstavka. Taka ureditev glede cen je potrebna, da se po ohrani oskrba z električno energijo in da po drugi strani ne pride do verižnih plačilnih nesposobnosti vseh v zasilno oskrbo vpletenih družb, kar bi lahko vodilo v še veliko širšo motnjo oskrbe z električno energijo.

Koncept se s ciljem dosega večje odpornosti dodatno dopolnjuje. Zasilni dobavitelj ostaja, a v primeru propada večjega dobavitelja ali več dobaviteljev hkrati se njihovi odjemalci razporedijo na vse preostale dobavitelje v sorazmerju z njihovim tržnim deležem. Podoben koncept je bil že uveden s sprejemom EZ-2, izvajal bi se z uredbo vlade. Ta del EZ-2 (161. člen), se spremeni tako, da se nanaša le še na

Spremembe in dopolnitve ZOEE - predlog za javno obravnavo (oktober 2024)

področje plina, v ZOEE pa je naloga razporeditve odjemalcev na dobavitelje naložena distribucijskemu operaterju, zaradi hitrejše in vnaprej znane izvedbe. Za tak primer je predvidena še možnost interventnega posojila dobaviteljem iz državnega proračuna.

Dodana je še določba, ki v primeru omejitve cen daje prednost omejeni ceni pred (visoko) ceno zasilne oskrbe.

Prvim odstavek 32. člena je spremenjen tako, da so gospodinjski in mali poslovni odjemalci upravičeni do avtomatskega prehoda na zasilno oskrbo tudi v primeru, ko pogodbo odpove dobavitelj, ki je še vedno član v bilančni shemi, in to vsem ali skoraj vsem svojim odjemalcem. Ta sprememba je vnesena zaradi izkušenj med krizo, ko so nekateri dobavitelji odpovedali vse pogodbe in prenehali z dejavnostjo. Veliko število prehodov na novega dobavitelja se težko izvede hitro, avtomatski prehod v status zasilne oskrbe je zato na mestu, da takim uporabnikom ne bi grozil odklop. Ukrep velja le za gospodinjske in male poslovne odjemalce, ker so zelo številni.

Spremembe zaradi 9. točke 2. člena direktive (Zaščita pred odklopi), ki prinaša nov člen direktive 28a, so preneseni v dopolnjenem 5. odstavku 16. člena, novem 9. odstavku 27. člena obstoječih 33. in 34 členu, in v prvem in 13. odstavku 143. člena ZOEE

Nov 9. odstavek 27. člena ZOEE še dodatno ščiti odjemalce pred odpovedjo pogodbe in s tem pred odklopom, v času obravnave pritožbe. Dopolnjuje se vrsta obstoječih obvez dobaviteljev, predvsem obveza dobavitelja, da odjemalca pred odpovedjo pogodbe seznani z vsemi možnostmi (dopolnjeni 5 odstavek 16. člena): o alternativnem načrtu plačil, svetovanju o upravljanju dolgov ali morebitnem moratoriju, o možnosti podpisa pogodbe z novim dobaviteljem, možnosti zahteve zasilne oskrbe ali nujne oskrbe, o veljavni podpori socialnega skrbstva, možnost storitve energetskega pregleda, storitve energetskega svetovanja in podobno. V direktivi določena pravica odjemalcev do sprotne informacije o porabi je v Sloveniji že izvedena s splošno uvedbo naprednega merilnega sistema (vsi odjemalci do konca 2025, trenutno okrog 95 %). Prepoved odklopa ranljivih odjemalcev je že uzakonjena v 33. členu ZOEE (Ranljivi odjemalci in nujna oskrba). V Sloveniji v okviru sistema socialnih podpor, med ostalim, že obstaja možnost enkratnega plačila računa za oskrbo z električno energijo.

Spremembe zaradi 10. točke 2. člena direktive (Naloge distribucijskih operaterjev), ki spreminja 31. člen direktive, so prenesene v dopoljenih odstavkih 2/6 in 13 ter v novih odstavkih od 15 do 17, 69. člena ZOEE.

Sprememba prinaša objavo jasne informacije o zmogljivostih, ki so na voljo za nove priključitve, in sicer z visoko prostorsko ločljivostjo, vključno z že zahtevanimi zmogljivostmi, in možnostjo prožne priključitve na preobremenjenih območjih. Posodobljeno vsake tri mesece, z merili za izračun zmogljivosti za nove priključitve. Redna informacija uporabnikom o trenutnem statusu njihove zahteve, v treh mesecih od vložitve. Obveza sprejema digitalnih dokumentov od uporabnikov.

Dopolnjena sta odstavka 2(tč. 6) in 13, dodani so novi odstavki od 15 do 17. Izjema, ki jo dopušča direktiva, ni uporabljena, saj je meja 100.000 odjemalcev za Slovenijo veliko previsoka.

Spremembe zaradi 11. točke 2. člena direktive (Vključevanje elektromobilnosti v elektroenergetsko omrežje), ki spreminja 33. člen direktive, so prenesene v prvem odstavku 77. člena ZOEE.

Obveza elektrooperaterja za priključitev javno dostopnih in zasebnih polnilnih mest za električna vozila na elektroenergetsko omrežje je dopolnjena s funkcijami pametnega polnjenja in funkcijami dvosmernega polnjenja.

Spremembe in dopolnitve ZOEE - predlog za javno obravnavo (oktober 2024)

Spremembe zaradi 12. točke 2. člena direktive (Naloge in pooblastila regulativnih organov), ki spreminja 59. člen direktive, se prenaša s spremembo določil 35/6/3 in 55/3/3 ter novim določilom 55/3/8 EZ-2.

Naloge in pooblastila regulativnih organov se dopolnjujejo skladno s spremembami Uredbe (EU) 2019/943 in Direktive (EU) 2019/944. Ker so ta pooblastila določena v EZ-2, sprememba ZOEE posega v EZ-2. VEZ-2 se spreminja tudi 156. člen, kar je povezano s spremembo o zasilnem dobavitelju.

Spremembe zaradi 14. točke 2. člena direktive (Dostop do cenovno dostopne energije med krizo), prinaša nov 66.a člen direktive, se prenaša z novim 138.a členom ZOEE.

Nov 138.a člen je vstavljen v poglavje o zaščitnih ukrepih zaradi kriznih stanj v elektroenergetskem sistemu.

Nov člen direktive določa, da lahko svet EU sprejme sklep o krizi pri oskrbi z energijo, posledično pa lahko vlada za čas veljavnosti navedenega sklepa z uredbo določi začasne ciljno usmerjene javne posege pri določanju cen za dobavo električne energije gospodinjstvom, malim poslovnim odjemalcem, malim in srednjim podjetjem, ki je lahko nižja od stroškovne cene. Za poslovne odjemalce regulirane cene veljajo največ za 70 % pretekle porabe, za gospodinjstve največ do 80 % mediane porabe gospodinjstev, za energetske revne ali ranljive odjemalce lahko za celotno količino. Če je cena nižja od stroškovne, so dobavitelji upravičeni do nadomestila za dobavo pod stroškovno ceno na pregleden in nediskriminatoren način. Podobni ukrepi, ki so predvideni že v EZ-2 v členih 162 in 163, ostajajo kot dodatna varovalka. Člen prenaša tudi vrsto pogojev, ki jih za take ukrepe določa direktiva.

Spremembe zaradi izvajanja Uredbe (EU) 2024/1747, ki spreminja Uredbo EU 2019/943

Zaradi izvajanja 4. točke 2. člena Uredbe (EU) 2024/1747, ki v Uredbo EU 2019/943 uvaja nov 7a člen (Produkt za izravnavo konic) se v poglavje o izrednih stanjih sistema dodaja nov člen 138.b (produkt za izravnavo konic).

Nov člen pooblašča vlado, da sprejme sklep, s katerim od systemskega operaterja zahteva izvedbo nalog, ki jih predvideva in podrobno določa Uredba EU. Naloge in postopek podrobno določa Uredba EU, vir je omrežnina.

Kadar je razglašena kriza zaradi cen električne energije na regionalni ravni ali ravni Unije v skladu s členom 66a Direktive 2019/944/EU, lahko države članice od operaterjev sistemov zahtevajo, da predlagajo naročilo produktov za izravnavo konic, da bi dosegli zmanjšanje povpraševanja po električni energiji v času konic.

Zaradi izvajanja zaradi 4. točke 2. člena Uredbe 2024/1747/EU, ki v Uredbo 2019/943/EU prinaša nov 7b člen (Namenska merilna naprava), se v 3. odstavku 45. člena dodaja nova alineja z novo nalogo za Systemskega operaterja.

Po novem je systemski operater odgovoren tudi za izdelavo in objavo pravil in zahtev za postopek potrjevanja podatkov na namenski merilni napravi. Določilo je potrebno, da se določi, kateri akter v Sloveniji je odgovoren za izvedbo naloge v 3. odstavku 7b. člena Uredbe. V Členu 4 ZOEE je v točki 38a dodan pojem »namenska merilna naprava«, to je naprava, povezana s sredstvom ali vgrajena v sredstvo, ki zagotavlja storitve prilagajanja odjema ali storitve za zagotavljanje prožnosti na trgu električne energije ali elektrooperaterjem. Izrecno je določeno, da na ta pravila pred objavo pridobi pozitivno mnenje agencije. To se sklada s postopkom za systemska obratovalna navodila, kar pomeni, da so lahko nova pravila tudi del systemskih obratovalnih navodil.

Zaradi izvajanja 9. točke 2. člena Uredbe (EU) 2024/1747, ki v Uredbo EU 2019/943 prinaša nove člene 19e, 19f, 19g, in 19h (**Zagotavljanje prožnosti brez fosilnih goriv**), se v ZOEE dodaja nove člene 44a, 44b, 44c, 44d, 44d in 44e, poleg tega je dodana definicija 67.a (prožnost) v 4. člen ZOEE

Zaradi opuščanja fosilnih virov bi se lahko pojavile težave z zagotavljanjem prožne proizvodnje. Uredba 2024/1747/EU zato dopušča razmeroma zapleten postopek uvedbe podpor za zagotavljanje prožnosti. V ZOEE je prenesen na podoben način, kot je bil že doslej prenesen mehanizem za zagotavljanje proizvodnih zmogljivosti.

Agencija za energijo najpozneje do 17. 7. 2026, in nato vsaki dve leti, sprejme poročilo o ocenjenih potrebah po prožnosti za obdobje najmanj naslednjih petih do desetih let na nacionalni ravni, in sicer glede na potrebo po stroškovno učinkovitem doseganju varnosti in zanesljivosti oskrbe ter razogljichenju elektroenergetskega sistema, pri čemer upošteva povezovanje spremenljivih obnovljivih virov energije in različnih sektorjev, pa tudi povezanost trga električne energije, vključno s cilji medsebojne povezanosti in morebitno razpoložljivostjo čezmejne prožnosti.

Vlada na podlagi poročila Agencije sprejme okvirne nacionalne cilje za zagotavljanje prožnosti brez fosilnih goriv. Do sprejetja poročila Agencije lahko vlada sprejme začasne okvirne nacionalne cilje, na podlagi predloga systemskega operaterja, ki ga potrdi Agencija.

Vlada lahko, če oceni, da ni mogoče drugače doseči okvirnih nacionalnih ciljev za zagotavljanje prožnosti brez fosilnih goriv, uvede program za podporo zagotavljanju prožnosti brez fosilnih goriv.

Center za podpore v skladu sprejetim programom iz prejšnjega člena vsako leto objavi javni poziv za zbiranje ponudb za zagotavljanje prožnosti, na podlagi katerega se s preglednim, nediskriminatorskim in konkurenčnim postopkom izberejo ponudniki. Center za podpore vodi register ponudnikov prožnosti. Sredstva za izvajanje mehanizma za zagotavljanje prožnosti se centru za podpore zagotavljajo s prispevkom končnih odjemalcev za program prožnosti in s pogodbenimi kaznimi, ki jih plačajo ponudniki prožnosti. Vlada z uredbo podrobneje predpiše način določanja in obračunavanja prispevka za izvajanje programa za zagotavljanje prožnosti.

Celoten postopek in pogoji, kot tudi naloge systemskega operaterja in agencije so opisani v že Uredbi. V zakonu so nekatere naloge države iz Uredbe naložene vladi. Objava razpisov za zbiranje ponudb za zagotavljanje prožnosti izvaja center za podpore, ki tudi izvede postopke izbora in z izbranimi ponudniki podpiše pogodbe.

Uredba 2024/1747/EU prinaša vrsto novih določb, ki ne potrebujejo določitve načina izvajanja ali pa je zanje potrebno določiti kvečjemu kazni:

1. Zaradi izvajanja 3. točke 2. člena Uredbe 2024/1747/EU, ki spreminja 7. člen Uredbe EU 2019/943 (**delitev likvidnosti med trgi**) ni v ZOEE nobenih sprememb. Sprememba neposredno zadeva systemske operaterje in imenovane operaterje trga v regiji, ker gre za kolektivne naloge, v ZOEE ni čelna o kazni;
2. Zaradi izvajanja 5. točke 2. člena Uredbe 2024/1747/EU, ki spreminja 8. člen Uredbe EU 2019/943 (**delovanje trgov**), je v 157. členu ZOEE (prekrški) dodana alineja s kaznijo za imenovanega organizatorja trga v primeru neizvajanja navedenih določb Uredbe EU;
3. Zaradi izvajanja 6. točke 2. člena Uredbe 2024/1747/EU, ki spreminja 9. člen Uredbe EU 2019/943 (**terminski trgi**), je v 157. členu ZOEE (prekrški) dodana alineja s kaznijo za systemskega operaterja v primeru neizvajanja navedenih določb Uredbe;
4. Zaradi izvajanja 7. točke 2. člena Uredbe 2024/1747/EU, ki spreminja 18. člen Uredbe EU 2019/943 (**tarifna metodologija**), ni v ZOEE nobenih sprememb. Člen neposredno zadeva Agencijo;

Spremembe in dopolnitve ZOEE - predlog za javno obravnavo (oktober 2024)

5. Zaradi izvajanja 8. točke 2. člena Uredbe 2024/1747/EU, ki spreminja 19. člen Uredbe EU 2019/943 (**razdelitev prihodkov iz čezmejnih avkcij**), ni v ZOEE nobenih sprememb. Člen neposredno zadeva Agencijo;
 6. Zaradi izvajanja 9. točke 2. člena Uredbe 2024/1747/EU, ki v Uredbo EU 2019/943 prinaša nova člena 19a in 19b (**pogodbe o nakupu električne energije, PPA**), ni v ZOEE nobenih sprememb. Člen se upošteva neposredno pri razpisih za spodbujanje obnovljivih virov energije. Člen kot primer ukrepa dopušča uvedbo jamstvene sheme po tržnih cenah za zmanjšanje finančnih tveganj, povezanih z neplačevanjem s strani odjemalcev v okviru pogodb o nakupu električne energije. Če bodo potrebne za izvajanje teh določb zakonska določila, se bodo sprejemala v okviru ZSROVE, saj gre za spodbujanje obnovljivih virov energije;
 7. Zaradi izvajanja 9. točke 2. člena Uredbe 2024/1747/EU, ki v Uredbo EU 2019/943 prinaša nov člen 19d (**Neposredni programi zaščite cen v obliki dvosmernih pogodb na razliko za naložbe**), ni v ZOEE nobenih sprememb. Člen se upošteva neposredno pri razpisih za spodbujanje obnovljivih virov energije, v primeru da se uvede program podpore za zaščito cen. Če bodo potrebne za izvajanje teh določb zakonska določila, se bodo sprejemala v okviru ZSROVE;
 8. Zaradi izvajanja 10. točke 2. člena Uredbe 2024/1747/EU, ki spreminja prvi odstavek 22. člena Uredbe EU 2019/943 (**Splošna načela zasnove mehanizmov za zmogljivost**), ni v ZOEE nobenih sprememb. Črtana je bila začasnost mehanizma, ki v ZOEE ni omenjena;
 9. Zaradi izvajanja 11. točke 2. člena Uredbe 2024/1747/EU, ki spreminja 21. člen Uredbe EU 2019/943 (**Načela zasnove mehanizmov za zmogljivost**), ni v ZOEE nobenih sprememb. Črtana je bila začasnost mehanizma, ki v ZOEE ni omenjena;
 10. Zaradi izvajanja 12. točke 2. člena Uredbe 2024/1747/EU, ki spreminja prvi odstavek 37. člena Uredbe EU 2019/943 (**Naloge za regionalni koordinacijski center**), ni v ZOEE nobenih sprememb, saj gre za naloge regionalnega telesa;
 11. Zaradi izvajanja 13. točke 2. člena Uredbe 2024/1747/EU, ki spreminja 50. člen Uredbe EU 2019/943 (**Informacije systemskega operaterja o možnosti novih priključitev**), je v 157. členu ZOEE (prekrški) dodana alineja s kaznijo za systemskega operaterja v primeru neizvajanja navedenih določb Uredbe;
 12. Zaradi izvajanja 14. točke 2. člena Uredbe 2024/1747/EU, ki spreminja 57. člen Uredbe EU 2019/943 (**Sodelovanje med operaterji distribucijskih sistemov in operaterji prenosnih sistemov**), ni ZOEE nobenih sprememb. Člen se neposredno nanaša na vse elektrooperaterje v EU. V Sloveniji obe gospodarski javni službi izvaja ista pravna oseba.
-

Popravki ZOEE, ki niso posledica spremembe direktive ali uredbe EU:

1. popravek 72. člena ZOEE o podelitvi koncesije, tako da se uskladi z Zakonom o nekaterih koncesijskih pogodbah (Uradni list RS, št. [9/19](#), [121/21](#) – ZJN-3B in [50/23](#)) in z Direktivo 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o podeljevanju koncesijskih pogodb;
2. v 142. členu ZOEE je dodana obveza uporabnikov omrežja, da obvestijo elektrooperaterja o priključitvi ali odklopu naprav na interno instalacijo, ki so pomembne za delovanje distribucijskega sistema. Te naprave zajemajo najmanj fotovoltaične panele, hranilnike električne energije, toplotne črpalke za ogrevanje objekta, polnilnice za električna vozila in sisteme zasilnega napajanja v primeru izpada napetosti iz omrežja. Razmere v omrežju so se zaradi novih vrst naprav zelo zapletle, operater pa o teh napravah nima nobenega podatka;
3. v 71/2 členu ZOEE popravek definicije javnega značaja omrežja, tako da ima javni značaj vsak del omrežja, ki je potreben za napajanje več kot enega prevzemno-predajnega mesta (doslej več kot enega uporabnika sistema).

Spremembe in dopolnitve ZOEE - predlog za javno obravnavo (oktober 2024)

Že doslej se je večkrat izkazalo, da uporabnika sistema ne moremo enačiti s prevzemno predajnim mestom, saj ima lahko en uporabnik omrežja (fizična ali pravna oseba) na več lokacijah ali pa na isti lokaciji več prevzemno-predajnih mest. Za ta različna prevzemno-predajna mesta ima lahko istega dobavitelja ali celo različne dobavitelje. Zato je prihajalo do položaja, ko je ena fizična ali pravna oseba za vsako prevzemno-predajno mesto nastopala kot ločen uporabnik sistema, kar vnaša zmedo, saj gre vedno za isto osebo, le prevzemno-predajno mesto se razlikuje. Navezava javnega značaja na osebo je bila torej napačna, pravilno je javni značaj vezati na več kot eno prevzemno predajno mesto (oz. na priključek).

4. V prvem odstavku 139. člena je sprememba, ki določa, da se soglasje za priključitev »upošteva pri izdaji mnenja« po zakonu, ki ureja graditev objekta. Tu je seveda mišljena izdaja gradbenega dovoljenja. Dosedanja dikcija je določala, da se soglasje za priključitev šteje za mnenje po zakonu, ki ureja graditev objekta, kar je v praksi povzročilo nesporazume, saj se mnenje izdaja na posebnem obrazcu, predpisanim z gradbeno zakonodajo, medtem ko je soglasje za priključitev odločba po Zakonu o upravnem postopku. Gre torej za dva različna akta, ki pa morata seveda biti vsebinsko skladna.
5. V 21. odstavku 139. člena je pri pojmu »omrežnina« izrecno dodana tudi »omrežnina za priključno moč«. Slednja se plačuje le enkrat, po izdaji soglasja za priključitev, medtem ko se ostale komponente omrežnine plačujejo mesečno. Dodatek je namenjen večji jasnosti določbe.
6. Med prehodne in končne določbe se dodaja člen o pogodbi o uporabi sistema za uporabnike, ki take pogodbe nimajo, omrežje pa uporabljajo še na podlagi določb zakona pred uvedbo pogodbe o uporabi. Dokler vsi uporabniki nimajo dejansko sklenjene te pogodbe, je tak člen nujen, bil je v EZ in v EZ-1 (508. člen), ob prehodu na ZOEE in EZ-2 pa je bil pomotoma opuščen.